

1997. évi CXL. törvény

a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

A kulturális örökséghez tartozó javak múltunk és jelenünk megismerésének pótolhatatlan forrásai, a nemzeti és az egyetemes kulturális örökség egészének elválaszthatatlan összetevői; szellemi birtokbavételük minden ember alapvető joga. Az e fogalomkörbe tartozó értékek különös védelme, megőrzése és fenntartása, valamint a nyilvánosság számára történő széleskörű és egyenlő hozzáférhetővé tétele a mindenkori társadalom kötelezettsége.

Az információs társadalom és a demokratikus jogállam működésének alapfeltétele a könyvtári rendszer, amelyen keresztül az információk szabadon, bárki számára hozzáférhetők. A könyvtári ellátás fenntartása és fejlesztése az állampolgárok és a társadalom egésze szempontjából szükséges, a könyvtári és információs szolgáltatás állami fenntartása stratégiai jelentőségű. A könyvtári rendszernek az állampolgárok érdekeit kell szolgálnia.

A nemzeti, nemzetiségi és etnikai kisebbségi kulturális hagyományok megőrzése, méltó folytatása, a közösségi és egyéni művelődés személyi, szellemi, gazdasági feltételeinek javítása, a polgárok életminőségét javító, értékhordozó tevékenységek, valamint az ezek megvalósulására létrejött intézmények és szervezetek működésének elősegítése a társadalom közös érdeke.

E célok megvalósítása érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § E törvény célja:

- a) rendelkezni a nemzeti és az egyetemes történelem során felhalmozott és megőrzött kulturális javak feltárásáról, megóvásáról, védelméről és közkinccsá tételéről,
- b) a nemzeti és az egyetemes kulturális örökség megőrzése érdekében szabályozni az e javakkal kapcsolatos feladatokat és az intézmények tevékenységét,
- c) mindenki számára biztosítani a könyvtárhasználat jogát, szabályozni a nyilvános könyvtári ellátás működését és fejlesztését,
- d) szabályozni a közművelődési tevékenységek feltételrendszerét,
- e) meghatározni az állam, az önkormányzatok és egyéb fenntartók feladatait, a szakmai és finanszírozási alapelveket.

Alapelvek

2. § Az e törvényben meghatározott jogok érvényesítése során tilos bármilyen hátrányos megkülönböztetés; e jogok minden személyt megilletnek nem, kor, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

3. § Az állami és a helyi önkormányzati fenntartású muzeális intézmény, könyvtár és közművelődési intézmény nem lehet elkötelezett egyetlen vallás, világnézet vagy politikai irányzat mellett sem.

4. § Mindenkinek joga, hogy

- a) megismerhesse a kulturális örökség javait és ezek jelentőségét a történelem alakulásában, a nemzeti, nemzetiségi és etnikai kisebbségi önismeret formálásában, valamint az ezek védelmével kapcsolatos ismereteket a muzeális intézmények tevékenysége, a könyvtári szolgáltatások, az oktatás, a közművelődés, az ismeretterjesztés, a sajtó és a tömegtájékoztatás útján,
- b) igénybe vegye a nyilvános könyvtári ellátás rendszerét, a muzeális és közművelődési intézmények szolgáltatásait,
- c) műveltségét, készségeit életének minden szakaszában gyarapítsa, közművelődési jogai érvényesítése céljából közösséget hozzon létre, s külön jogszabályban meghatározottak szerint szervezetet alapítson, működtessen,

d) e törvény szerint művelődési céljai megvalósításához közművelődési közösségi színteret (a továbbiakban: közösségi színtér), szervező, szervezeti és tartalmi segítséget kapjon.

A törvény hatálya

5. § (1) E törvény hatálya kiterjed:

a) a kulturális örökség fogalmkörébe tartozó javakra, ideértve a régészeti jelentőségű földterületeket és a műemlékek ingó tartozékait, valamint az ezekkel kapcsolatos minden tevékenységre, személyre és szervezetre,

b) a könyvtári dokumentumokra, a könyvtárhasználókra, a nyilvános könyvtárakra, azok fenntartóira, alkalmazottaira és a sajtótermékek kötelezpéldányainak szolgáltatóira,

c) a közművelődési tevékenység megvalósulásában résztvevőkre, a közösségi színterek, közművelődési intézmények fenntartóira, működtetőire és alkalmazottaira.

(2) A könyvtári dokumentumok védelmével és nyilvántartásával kapcsolatosan e törvény hatálya kiterjed azokra a nem nyilvános könyvtárakra is, amelyeknek állománya a nemzeti és egyetemes kulturális örökség része.

(3) A könyvtári tevékenységről és a könyvtári alkalmazottakról szóló szabályok vonatkoznak a nem nyilvános könyvtárakra is.

(4) A 92-96. és 99. §-okban foglaltak kivételével e törvény hatálya nem terjed ki a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) hatálya alá tartozó iratokra, szervekre és személyekre. Nem terjed ki továbbá - viszonyosság esetén - a diplomáciai mentességet élvező külföldi állampolgárok tulajdonában levő, külföldről behozott kulturális javakra.

(5) E törvény hatálya nem terjed ki a műemlékvédelemről szóló 1997. évi LIV. törvényben, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényben szabályozott kérdésekre.

(6) A kulturális javak e törvény szerinti védelme nem érinti az e javakon más jogszabályok alapján fennálló védettséget.

6. § Az e törvény alkalmazásában szereplő fogalmakat a törvény *1. számú melléklete* tartalmazza.

II. RÉSZ

A KULTURÁLIS JAVAK VÉDELME ÉS A MUZEÁLIS INTÉZMÉNYEK

I. Fejezet

Általános rendelkezések

7. § (1) A kulturális javak megóvása mindenkinek kötelessége. Tilos a védett kulturális javak veszélyeztetése, megrongálása, megsemmisítése, meghamisítása, hamisítása.

(2) A kulturális javakat tudományos módszerekkel kell felkutatni, számba venni és értékelni. Az így számba vett értékek történeti adatait, leírását, illetőleg a rájuk vonatkozó forrásértékű dokumentumokat a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni.

(3) A kulturális javak a nemzet egészének közös szellemi értékei. A közgyűjteményben őrzött javak felhasználásának és a közgyűjteményben őrzött, illetőleg védetté nyilvánított ilyen javak bármilyen technikával történő sokszorosításának, valamint adatrögzítésének és adatfelhasználásának jogát három évet meghaladó kizárólagos felhasználásra nem lehet átruházni.

(4) Annak érdekében, hogy a kulturális javak egyedileg és összességükben, lehetőség szerint eredeti helyükön vagy az e célra alapított gyűjteményekben, intézményekben illetőleg bárhol másutt megfelelő védelemben részesüljenek, megőrződjenek és fennmaradjanak, egyben lehetővé váljon tudományos feldolgozásuk, korszerű dokumentálásuk, valamint oktatási és közművelődési célú bemutatásuk és közreadásuk, az állami és önkormányzati szerveknek, az egyházaknak, a társadalmi és gazdasági szervezeteknek, valamint az állampolgároknak együtt kell működniük.

(5) Az állam a kulturális javak védelme érdekében együttműködik más államokkal és nemzetközi szervezetekkel, figyelembe veszi más államoknak a kulturális javak védelméhez fűződő érdekeit, egyben törekszik arra, hogy a területéről törvénytelen módon elszármazott javak jogos tulajdonosukhoz visszakerüljenek.

(6) A kulturális javak védelmének összehangolását és irányítását, ágazati szakmai felügyeletét a művelődési és közoktatási miniszter (a továbbiakban: miniszter) látja el. E feladatának ellátására Kulturális Örökség Igazgatóságot (a továbbiakban: Igazgatóság) létesít, szakfelügyelői és más szakmai testületeket működtet.

(7) A kulturális javakat rendkívüli, illetőleg szükségállapot, természeti katasztrófa vagy fegyveres összeütközés esetén is megkülönböztetett védelemben kell részesíteni.

II. Fejezet

A kulturális javak védetté nyilvánítása

8. § (1) A kulturális örökséghez tartozó - nem közgyűjteményben, illetőleg muzeális intézményben őrzött - pótolhatatlan és kiemelkedő jelentőségű javakat, gyűjteményeket, azok megőrzése érdekében az Igazgatóság védetté nyilvánítja.

(2) Nem lehet védetté nyilvánítani azokat a kulturális javakat, amelyek alkotójuk tulajdonában vannak, valamint azokat, amelyeket visszaviteli kötelezettséggel (kiállítás, tudományos vizsgálat stb. céljából) hoztak be az országba.

Védetté nyilvánítási eljárás

9. § (1) A védetté nyilvánítási eljárás (a továbbiakban: eljárás) hivatalból indul. A kulturális javak védetté nyilvánítására a javak tulajdonosa és bárki más tehet javaslatot.

(2) Az eljárás alá vont kulturális javak elidegenítésére, illetőleg őrzési helyének megváltoztatására, állapotában bekövetkezett változások bejelentésére a védetté nyilvánított kulturális javakra vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.

(3) Ha az eljárás alá vont kulturális javak épségét veszély fenyegeti, vagy tartani lehet annak az országból való jogellenes kivitelétől, az Igazgatóság a kulturális javakat azonnal végrehajtható határozattal ideiglenesen védetté nyilvánítja. Az ideiglenes védettség az eljárás végéig áll fenn.

(4) Az Igazgatóság a védetté nyilvánításról szakértői vélemény és az érintett szakhatóságok állásfoglalása alapján dönt. A védetté nyilvánító határozat előírja a tárgy őrzésével és kezelésével kapcsolatos feltételeket is.

(5) Amennyiben az eljárás során a tulajdonosnak kára származik, az ezzel kapcsolatban felmerült kárt a kártalanítás polgári jogi szabályai szerint az állam köteles megtéríteni. A kártalanítási kérelmet az Igazgatósághoz kell benyújtani.

Védetté nyilvánított kulturális javak védettségének megszüntetése

10. § Az Igazgatóság a kulturális javak védettségét megszünteti, ha

- a) a védetté nyilvánítás indokai nem állnak fenn,
- b) a védett gyűjteményből vagy tárgyegyüttesből kikerült tárgy esetében akkor, ha annak egyedi jelentősége a védettség fenntartását nem indokolja,
- c) a tárgy megsemmisült.

11. § (1) Az eljárás időtartama legfeljebb 90 nap, egyebekben az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A védetté nyilvánítás részletes szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

Védetté nyilvánított kulturális javak nyilvántartása

12. § (1) A védetté nyilvánított kulturális javakat (a továbbiakban: védett kulturális javak) az Igazgatóságnál vezetett közhitelű nyilvántartásba kell felvenni.

(2) A nyilvántartás tartalmazza:

- a) a tárgy részletes leírását, valamint az azonosítását lehetővé tevő egyéb adatokat, ideértve a tárgyról készült fotót is,
- b) a tárgy tulajdonosának (birtokosának) nevét, lakcímét,
- c) a tulajdonszerzés idejét és módját,
- d) a tárgy - állandó, illetve ideiglenes - őrzési helyét,
- e) a 13. § (4) bekezdésében foglalt adatokat.

(3) A védett kulturális javak nyilvántartása alapján - a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok figyelembevételével - bárki kaphat felvilágosítást arról, hogy egy adott tárgy szerepel-e a nyilvántartásban.

A védetté nyilvánított kulturális javakkal kapcsolatos különleges előírások

13. § (1) Védett kulturális javak tulajdonjogát átruházni csak írásbeli szerződés alapján lehet.

(2) Ellenérték mellett történő tulajdonátruházás esetén az államot elővásárlási jog illeti meg. Az állam elővásárlási jogát az Igazgatóságon keresztül gyakorolja.

(3) Védett gyűjteményhez tartozó tárgy vagy védett tárgyegyüttes bármelyik darabja csak az Igazgatóság előzetes hozzájárulásával idegeníthető el.

(4) Védett kulturális javak bírósági vagy államigazgatási eljárás során történt zár alá vételéről (foglalás, bűnügyi zárlat stb.), valamint a tárgy tulajdonjogát érintő egyéb körülményekről (zálogszerződés, öröklési szerződés stb.) az Igazgatóságot értesíteni kell.

14. § (1) A védett kulturális javak tulajdonosa (birtokosa) köteles a javakat épségben fenntartani, őrzéséről, szakszerű kezeléséről és megóvásáról gondoskodni.

(2) Megóvási (konzerválási), restaurálási vagy átalakítási munkálatokat a tulajdonos csak az Igazgatóság engedélyével végezhet, illetőleg végeztethet.

(3) A védett kulturális javakat, illetőleg a védési határozatban foglaltak betartását az Igazgatóság a tárgy őrzési helyén jogosult ellenőrizni.

(4) A védett kulturális javakkal kapcsolatos - a védetté nyilvánító határozatban szereplő - adatokban bekövetkezett változásokat a tulajdonos (birtokos) haladéktalanul, de legkésőbb a tudomására jutástól számított 8 napon belül köteles bejelenteni az Igazgatóságnak.

(5) A védett kulturális javakat hozzáférhetővé kell tenni a nyilvánosság és a kutatás számára. Ennek feltételeiről az Igazgatóság a tulajdonossal a védetté nyilvánításkor megállapodást köt, és ösztönzi arra, hogy a védett javakat vagy gyűjteményt kiállítás vagy tudományos kutatás céljára bocsássa rendelkezésre.

15. § Ha a védett kulturális javak állagának megőrzése a tulajdonosnál, birtokosnál nincs biztosítva, valamint ha e védett javakat lefoglalták, az Igazgatóság határozatával elrendeli azok közgyűjteményben való ideiglenes elhelyezését.

16. § A védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonosait a 14. §-ban meghatározott kötelezettségeikre tekintettel külön jogszabályban meghatározott támogatások és kedvezmények illetik meg.

III. Fejezet

A kulturális javak külföldre történő kivitele

17. § A kulturális javakat csak az e törvényben meghatározottak szerint lehet az ország területéről kivinni.

Engedély nélkül kivihető kulturális javak

18. § Engedély nélkül vihetők ki az országból

a) azok a kulturális javak, amelyeket visszaviteli kötelezettséggel (kiállítás, tudományos vizsgálat stb. céljából) hoztak be az országba,

b) élő alkotók művei, kivéve a muzeális intézmény gyűjteményében nyilvántartásba vett, illetőleg védetté nyilvánított alkotásokat,

c) az 50 évnél nem régebbi kulturális javak, kivéve azokat, amelyeket a miniszter az engedélyköteles tárgyak közé sorol.

Kiviteli engedélyezési eljárás

19. § A 18. §-ban foglaltakon túl, kulturális javak - véglegesen vagy ideiglenesen - csak az Igazgatóság engedélyével vihetők ki az országból.

20. § (1) A kiviteli engedély iránti kérelmet a tulajdonosnak vagy annak hozzájárulásával a tárgy jogos birtokosának a kijelölt közgyűjteménynél kell benyújtania, amely a kérelmet szakvéleményével együtt megküldi az Igazgatóságnak. A kérelemmel egyidejűleg a kivinni szándékozott tárgyat be kell mutatni.

(2) A kiviteli engedély közokirat, amely igazolja, hogy a kiviteli engedélyen feltüntetett kulturális tárgy az ország területéről kivihető.

(3) A kiviteli engedély tartalmazza a külföldre történő kivitelre engedélyezett tárgy azonosításra alkalmas adatait, ideértve a tárgyról készült fotót is.

(4) A kiviteli engedélyt a kiállítástól számított egy éven belül lehet felhasználni, az engedélyt meghosszabbítani nem lehet.

(5) A kiviteli engedély nem helyettesíti a kulturális javak külföldre történő kiviteléhez szükséges egyéb engedélyeket, illetőleg a vámeljárást.

Végleges kiviteli engedély

21. § (1) Nem adható végleges kiviteli engedély a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel:

- a)* a közgyűjtemények, muzeális intézmények leltárában szereplő tárgyakra,
- b)* az e törvény alapján védetté nyilvánított tárgyakra,
- c)* a miniszter által kiviteli tilalom alá sorolt tárgyakra,
- d)* régészeti leletekre,
- e)* műemlék részét alkotó, a műemlékek jegyzékében szereplő berendezési, felszerelési tárgyakra, tartozékokra, egyéb ingó javakra, védett műemlékhez tartozó töredékekre,
- f)* a kulturális javak töredékeire, ha azok eredete nem igazolható,
- g)* a hamisítványokra, valamint a megtévesztésre lehetőséget adó másolatokra, vagy más módon megváltoztatott javakra,
- h)* kiemelkedő múzeumi értéket képviselő ásványtani és őslénytani leletekre.

(2) Végleges kiviteli engedély akkor adható, ha az (1) bekezdés *a)*, *c)* és *d)* pontjában megjelölt tárgy külföldi cseréje a nemzeti kulturális érdeket, illetőleg muzeális intézmények, közgyűjtemények, egyházak gyűjteményi érdekét szolgálja.

22. § A kulturális javak végleges kivitelére vonatkozó eljárást az Igazgatóság felfüggeszti, ha a kiviteli engedélyezésben szereplő tárgy védetté nyilvánítását kezdeményezték.

Ideiglenes kiviteli engedély

23. § (1) Ideiglenes kiviteli engedély akkor adható, ha a tárgy kivitele nem veszélyezteti a kulturális érdekeket és a tárgy biztonságát.

(2) Védett kulturális javak ideiglenesen akkor vihetők ki az országból, ha a kivitel kulturális vagy tudományos célt szolgál.

(3) Az ideiglenes kiviteli engedély csak meghatározott időtartamra adható.

(4) Az ideiglenes kiviteli engedély kiadásakor az Igazgatóság a tárgy visszahozatalának biztosítása érdekében biztosíték adására is kötelezheti az engedélyest.

(5) A 21. § (1) bekezdés *e)* pontjában meghatározott tárgyakra az ideiglenes kiviteli engedély megadásához a műemlékvédelmi szakhatóság előzetes hozzájárulása szükséges.

24. § A kiviteli engedélyezési eljárás részletes szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

A kulturális javak behozatala

25. § (1) Nem hozhatók be az országba

a) azok a kulturális javak, amelyek kivitelét az az ország, ahonnan származik, vagy ahonnan azt Magyarországra behoznák, megtiltotta,

b) a származási ország engedélye nélkül azok a kulturális javak, amelyek kivitelét a származási ország engedélyhez köti,

c) azok a hamisítványok, amelyek behozatala a nemzeti kulturális érdeket sérti,

d) a lopott kulturális javak.

(2) A behozatali tilalom ellenére az országba került kulturális javakkal kapcsolatban az Igazgatóság jár el.

IV. Fejezet

Régészeti védelem, régészeti feltárás

26. § (1) A föld felszínén, a földben, a vizek medrében vagy máshol rejlő, illetőleg onnan előkerülő régészeti lelet állami tulajdon.

(2) A régészeti leletek tulajdonjogáról az állam lemondhat régészeti gyűjtőkörrel rendelkező, nem állami fenntartású múzeumok tulajdonosai javára.

27. § (1) A régészeti örökség elemeit lehetőség szerint eredeti helyükön és állapotukban, eredeti összefüggéseikkel kell megőrizni.

(2) A régészeti örökség elemei eredeti összefüggéseikből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el.

(3) Aki a régészeti örökség elemeit régészeti feltáráson kívül felfedezi, megtalálja, köteles azokat haladéktalanul bejelenteni, illetőleg átadni a területileg illetékes jegyzőnek, aki azt továbbítja a területileg illetékes múzeumnak.

(4) A régészeti feltárások költségeit annak kell fedezni, akinek az érdeke megkívánja, hogy a régészeti örökség elemeit eredeti helyükről és összefüggéseikből elmozdítsák.

(5) A régészeti lelőhelyek kulturális, történeti környezetünk részei, ezért a köz- és magáncélú fejlesztések, beruházások tervezését, illetőleg a település- és tájtervezést a régészeti örökség védelmével összhangban kell végezni.

28. § (1) Az ismertté vált, de védetté nem nyilvánított régészeti lelőhelyeket egységes nyilvántartásba kell venni.

(2) A nyilvántartást illetékességi területükön a megyei múzeumok és a Budapesti Történeti Múzeum vezetik, adataikat az Igazgatóság rendelkezésére bocsátják.

A régészeti lelőhelyek védelme

29. § (1) Az ország kiemelt jelentőségű és veszélyeztetett régészeti lelőhelyeit, továbbá azok környezetét az e törvény által meghatározott módon védelemben kell részesíteni.

(2) A kiemelt jelentőségű és a veszélyeztetett régészeti lelőhelyet az Igazgatóság javaslatára a miniszter rendeletben nyilvánítja védetté (a továbbiakban: védett régészeti terület).

(3) A védetté nyilvánítást kimondó jogszabály tartalmazza:

a) a védetté nyilvánítás tényét,

b) a régészeti értékek megnevezését,

c) a védetté nyilvánítás indokát,

d) a földrészlet helyrajzi számát,

e) a védettség időtartamát,

f) az Igazgatóság engedélyéhez kötött tevékenységek körét.

(4) A védett régészeti területen a védetté nyilvánítást követően nem szabad olyan munkálatokat végezni, amelyek a terület jellegzetes állapotát megváltoztatják. Építkezéshez, telekalakításhoz, művelési ág változtatáshoz, illetőleg a terület jellegét veszélyeztető (befolyásoló) más változtatáshoz, munkálatokhoz, valamint fémkereső műszer használatához az Igazgatóság engedélye szükséges.

(5) Védetté nyilvánításhoz műemléki jelentőségű területen, védett természeti területen és a Világörökség jegyzékben nyilvántartott területen a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter, mezőgazdasági rendeltetésű területen a földművelésügyi miniszter egyetértése szükséges.

(6) Fel kell oldani a terület védettségét, ha annak fenntartását régészeti szempontok a továbbiakban nem indokolják.

(7) A védetté nyilvánítást és a védettség megszüntetését az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni. A bejegyzésről az Igazgatóság intézkedik.

(8) A védett régészeti területekről az Igazgatóság nyilvántartást vezet.

30. § Régészeti lelőhelyek és környezetük hatékonyabb megőrzése, feltárása céljából az érintett földterületeket ki lehet sajátítani.

31. § (1) Amennyiben valamely nem védett régészeti lelőhely jelentős károsodásának veszélye áll fenn, az Igazgatóság - védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye, egyéb esetekben az érdekelt szakhatóságok állásfoglalása alapján - a területet azonnal végrehajtható határozattal, egy alkalommal, legfeljebb 3 hónapos időtartamra ideiglenesen védetté nyilvánítja. A határozatban korlátozhatja vagy felfüggesztheti, illetőleg megtilthatja a régészeti lelőhelyet veszélyeztető tevékenység folytatását.

(2) Az (1) bekezdés alapján a régészeti lelőhely megőrzése érdekében jogszerűen előírt korlátozás vagy tilalom kártalanítási igényt nem keletkeztet.

32. § A régészeti lelőhelyek védettségi eljárására vonatkozó részletes szabályokat a miniszter rendeletben határozza meg.

Régészeti feltárás

33. § (1) Régészeti feltárást az Igazgatóság által - az Ásatási Bizottság javaslatára - kiadott engedély alapján lehet végezni.

(2) Az Ásatási Bizottság 7 tagú szakmai tanácsadó testület, amelynek elnökét, titkárát és egy tagját a miniszter, két tagját a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter, két tagját a Magyar Tudományos Akadémia elnöke bízza meg.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott engedély megadásához természetvédelem alatt álló területen az illetékes természetvédelmi hatóság, műemléki jellegű területen a műemlékvédelmi hatóság mint szakhatóság engedélye is szükséges.

(4) Régészeti feltárást elsősorban a területileg illetékes régészeti gyűjtőkörrel rendelkező múzeumok, valamint a régészeti tanszékekkel rendelkező egyetemek, a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézete és az Országos Műemlékvédelmi Hivatal végezhetnek.

(5) Régészeti feltárást csak olyan felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező régész lehet, aki a feltárást feljogosított intézménnyel munkaviszonyban, közalkalmazotti, közszolgálati vagy megbízási jogviszonyban áll.

(6) Az ország területén lévő régészeti lelőhely tudományos terv szerinti komplex feltáráására a Magyar Nemzeti Múzeumnak elsőbbsége van.

(7) A régészeti feltárást az Igazgatóság az Ásatási Bizottság szakértőinek bevonásával ellenőrzi.

(8) Az Igazgatóság a régészeti feltárástól visszavonja, ha a feltárást vezetője az előírásokat megszegi.

(9) A feltárási engedélyezési eljárást, valamint a feltárási részletes szabályait a miniszter rendeletben határozza meg.

34. § (1) Régészeti feltáráshoz és annak megközelítéséhez szükséges ingatlan használatát elsősorban az ingatlan tulajdonosa és az ásató intézmény közötti megállapodás útján kell biztosítani.

(2) Az ingatlan tulajdonosa, használója a régészeti feltárást a feltárási engedélyben meghatározott határidőig tölteni köteles.

(3) A régészeti feltárást során keletkezett tényleges kára után kártalanítás illeti meg a tulajdonost. A kártalanítási kérelmet a régészeti feltárást végző intézményhez kell benyújtani.

Megelőző feltárást

35. § (1) A földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket el kell kerülni.

(2) Ha a lelőhely elkerülése a földmunkával járó fejlesztés, beruházás költségeit aránytalanul megnövelné, vagy a beruházás másutt nem valósítható meg, illetőleg más, kivételesen indokolt esetben, a beruházással veszélyeztetett régészeti lelőhelyeket előzetesen fel kell tární (a továbbiakban: megelőző feltárást).

(3) A szakmailag szükséges mértékű megelőző feltárást, dokumentálás, elsődleges leletkonzerválás teljes, és a leletelhelyezés rendkívüli költségeit a fejlesztések, beruházások költségeiből kell fedezni oly módon, hogy a tervezés során a teljes bekerülési költség legalább 9 ezrelékét kell erre a célra biztosítani. A leletmentés tényleges költségeiről a múzeum köteles elszámolni.

(4) A megelőző feltárástokkal kapcsolatban felmerült vitás szakmai kérdések eldöntésére az Igazgatóság az Ásatási Bizottság szakértőinek bevonásával jogosult.

Leletmentés

36. § (1) Leletmentés a régészeti lelőhely vagy lelet váratlan előkerülésekor végzett, a lelőhely és a leletek mentését, illetőleg a terület felszabadítását célzó azonnali régészeti feltárást. A leletmentés megkezdésével egyidejűleg feltárási engedélyt kell kérni.

(2) Ha régészeti feltárást esetén kívüli munka (építkezés, földmunka, bányászati tevékenység, vízi munka stb.) során vagy egyéb ok következtében régészeti lelőhely, illetőleg lelet kerül elő, a felfedező (a munka felelős vezetője) köteles

a) a lelőhelyen folyó munkát azonnal abbahagyni,

b) a lelőhely és a lelet(ek) őrzéséről - a felelős őrzés szabályai szerint - a jegyző vagy a területileg illetékes múzeum intézkedéséig gondoskodni.

(3) A lelőhelyet vagy leletet a lelőhely szerint illetékes önkormányzat jegyzőjének haladéktalanul be kell jelenteni, e kötelezettség az ingatlan tulajdonosát, az építtetőt és a kivitelezőt, felfedezőt egyetemlegesen terheli.

(4) A jegyző a bejelentés alapján köteles a területileg illetékes múzeumot és a tevékenység jellege szerint illetékes építési hatóságot haladéktalanul értesíteni.

(5) A múzeum köteles a lelőhelyet, illetőleg a leleteket haladéktalanul megvizsgálni és a munka folytatásának feltételeiről - a hozzá érkezett bejelentéstől számított - 24 órán belül írásban nyilatkozni.

(6) Amennyiben az illetékes múzeum szakvéleménye alapján a további munkavégzés a lelőhelyet, illetőleg az előkerült régészeti leleteket nem veszélyezteti, az nyomban folytatható.

(7) Ha a múzeum szakvéleménye alapján a lelőhely vagy a leletek veszélyeztetése nélkül a tevékenység még részlegesen sem folytatható, a tevékenység jellege szerint illetékes első fokú hatóság köteles azt legfeljebb 30 napra felfüggeszteni. A tevékenység csak a múzeum egyetértésével kiadott engedély alapján folytatható.

(8) A múzeum köteles a leletmentést haladéktalanul megkezdeni, és folyamatosan - az elvárható ütemben - végezni, az előkerült régészeti leletet ideiglenesen gyűjteményébe venni, és szükség szerint kezdeményezni az Igazgatóságnál a lelőhely védetté nyilvánítását.

(9) Ha a lelőhely jellegéből adódóan a leletmentést nem lehet 30 nap alatt elvégezni, az Igazgatóság - a múzeum javaslatára - a 31. § alapján ideiglenesen védetté nyilváníthatja a földterületet.

(10) Amennyiben az Igazgatóság nem nyilvánítja ideiglenesen védetté a területet, a munka folytatható.

(11) A régészeti feltárás esetén kívül előkerült régészeti leletet, illetve lelőhelyet a területileg illetékes múzeum köteles az Igazgatóságnak 72 órán belül bejelenteni.

(12) A leletmentést végző múzeum indokolatlan késedelmével okozott kárt a múzeum köteles megtéríteni.

37. § (1) A leletmentést végző múzeum fenntartója jogosult a leletmentésre fordított költségeinek megtérítésére, amennyiben az állam nem mond le javára a régészeti leletek tulajdonjogáról.

(2) A megelőző feltárások és leletmentések költségeihez állami támogatás adható.

(3) A régészeti lelőhely, illetve lelet felfedezőjét anyagi elismerésben kell részesíteni.

V. Fejezet

Muzeális intézmények

38. § (1) A kulturális javak védelmével összefüggő, e törvényben meghatározott célok megvalósításának legfontosabb letéteményesei a muzeális intézmények.

(2) A muzeális intézmények a feladatellátás veszélyeztetésével nem vonhatók össze más intézménnyel.

(3) E törvény erejénél fogva védelem alatt állnak a muzeális intézményben elhelyezett kulturális javak.

(4) A muzeális intézmények leltárában szereplő kulturális javak korlátozottan forgalomképesek; elidegenítésükhöz a miniszter engedélye szükséges.

Muzeális intézmény alapítása és megszüntetése

39. § (1) Muzeális intézményt - az e törvényben meghatározott kivétellel - bármely jogi és természetes személy alapíthat.

(2) Muzeális intézmény alapításához, már létező intézmény muzeális intézménnyé nyilvánításához a miniszter engedélye szükséges (a továbbiakban: működési engedély). Amennyiben a muzeális intézményhez műemlék tartozik, úgy az alapításhoz a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter engedélyét is meg kell kérni.

(3) A működési engedély tartalmazza az intézmény elnevezését, tulajdonosát, fenntartóját, szakmai besorolását, gyűjtőkörét és gyűjtőterületét, valamint elhelyezését.

(4) A működési engedélyben foglaltak megváltoztatása csak a működési engedély módosításával lehetséges.

(5) Működési engedély csak akkor adható, ha a muzeális intézmény tulajdonosa (fenntartója) biztosítani tudja - a miniszter által kiadott szakmai normatíváknak megfelelő - folyamatos és rendeltetésszerű működéshez szükséges feltételeket.

(6) A muzeális intézmény szakmai besorolásától, minősítésétől függően a miniszter a működési engedély kiadását pénzügyi biztosíték adásához kötheti.

(7) A működési engedélyeket az Igazgatóság tartja nyilván. A működési engedélyeket, illetőleg azok változásait a Művelődési és Közoktatási Minisztérium hivatalos lapjában közzé kell tenni.

(8) A működési engedélyben foglaltak betartását az Igazgatóság, illetőleg a miniszter által megbízott szakfelügyelő ellenőrzi.

(9) Állami költségvetési támogatás az Igazgatóság nyilvántartásában szereplő muzeális intézmény számára adható.

40. § A muzeális intézmény működési engedélyét a miniszter

a) visszavonhatja, ha az intézmény eltér

- a működési engedélyben meghatározottaktól, illetve

- a rá vonatkozó szakmai előírásoktól;

b) visszavonja, ha az intézmény megszűnik.

41. § (1) Muzeális intézmény megszüntetéséhez a miniszter engedélye szükséges. Amennyiben a muzeális intézmény egyben műemlék is, úgy a megszüntetéshez a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter engedélyét is meg kell kérni.

(2) A muzeális intézmény megszüntetésével egyidejűleg a tulajdonos (fenntartó) köteles gondoskodni az ott őrzött, kulturális örökségünkhöz tartozó értékek biztonságos elhelyezéséről.

(3) Amennyiben a tulajdonos (fenntartó) a muzeális intézmény megszüntetésekor nem a (2) bekezdésben meghatározott módon jár el, az értékek elhelyezéséről - a pénzügyi biztosíték felhasználásával, annak hiányában a tulajdonos költségére - az Igazgatóság gondoskodik.

(4) A muzeális intézmények alapításánál és a megszüntetésnél az ezekre az intézményekre vonatkozó egyéb jogszabályok előírásait is alkalmazni kell.

Múzeumok

42. § (1) Múzeum a kulturális javak tudományosan rendszerezett gyűjteményeiből álló muzeális intézmény.

(2) A múzeum feladata a kulturális javak meghatározott anyagának folyamatos gyűjtése, nyilvántartása, megőrzése és restaurálása, tudományos feldolgozása és publikálása, valamint kiállításokon és más módon történő bemutatása.

(3) A múzeum rendelkezik az e feladatok ellátásához a szakmai normatívák szerint szükséges tárgyi és anyagi feltételekkel, megfelelő épülettel, szakirányú felsőfokú végzettségű alkalmazottakkal.

(4) A múzeum elnevezést hivatalosan csak az e törvény alapján működési engedéllyel rendelkező múzeumok használhatják.

A múzeumok szakmai besorolása

Országos múzeum

43. § (1) Az országos múzeum átfogó, egy vagy több alaptudományra támaszkodó, szakterületén kiemelkedő jelentőségű, művelődéstörténeti, tudományos teljességre törekvő gyűjteményt gondoz; gyűjtőterülete - a Budapesti Történeti Múzeum kivételével - az egész országra kiterjed.

(2) Az országos múzeumok és felügyeleti szerveik felsorolását e törvény 2. számú melléklete tartalmazza, alapító okirataikat felügyeleti szervük adja ki.

(3) Az országos múzeum ellátja a miniszter által jogszabályban ráruházott szakmai feladatokat.

(4) Az országos múzeum vezetője főigazgató, akit a felügyeletet ellátó szerv - a miniszter véleményének kikérésével - pályázat útján nevez ki, illetőleg ment fel.

Országos gyűjtőkörű szakmúzeum

44. § (1) Az országos gyűjtőkörű szakmúzeum szakterületén tudományos teljességre törekvő, jelentős gyűjteményt gondoz; gyűjtőterülete az egész országra kiterjed.

(2) Az országos gyűjtőkörű szakmúzeum ellátja a miniszter által jogszabályban ráruházott szakmai feladatokat.

(3) Az országos gyűjtőkörű szakmúzeum vezetője igazgató, akit a tulajdonos (fenntartó) - állami múzeum esetében a felügyeleti jogokat gyakorló miniszter - a miniszter véleményének kikérésével, pályázat útján nevez ki, illetőleg ment fel.

Megyei múzeum

45. § (1) A megye önkormányzata a kulturális javak gyűjtéséről, őrzéséről, tudományos feldolgozásáról és bemutatásáról, a régészeti örökség védelméről múzeumi szervezet fenntartásával gondoskodik.

(2) A megyei múzeum a megyei múzeumi szervezet irányító intézménye. Gyűjteményi anyagában több muzeológiai szakág magas színvonalon képviselt. Gyűjtőterülete az adott megye és a megyei jogú város egész területére kiterjed.

(3) A megyei múzeum:

a) elősegíti a megyei múzeumi szervezet, illetőleg a területen tevékenykedő más muzeális intézmények szakmai együttműködését, munkájuk összehangolását, valamint az illetékességi területén lévő egyéb kulturális javak védelmét,

b) ellátja a régészeti lelőhelyek nyilvántartását, mentését,

c) rendszeresen ellenőrzi a régészeti jelentőségű földterületeket; azokkal kapcsolatban szakhatósági intézkedésre jogosult,

d) segíti az Igazgatóság területi feladatainak ellátását.

(4) Megyei múzeumot az illetékes önkormányzat közgyűlése - a 39. § (2) bekezdése szerint - alapíthat, illetőleg jelölhet ki a fenntartásában levő múzeumok közül. Vezetője igazgató, akit - a miniszter véleményének kikérésével - az önkormányzat pályázat útján nevez ki, illetőleg ment fel.

(5) Amennyiben a megyei önkormányzat az általa fenntartott múzeumi szervezetet nem egy megyei múzeum irányításával kívánja működtetni, a feladatot területileg megoszthatja a regionális múzeumok között.

Regionális múzeumok

46. § (1) A regionális múzeum több múzeumi szakágat felölelő gyűjtőkörrel, egy (városi, települési múzeum), esetleges több (tájmúzeum) önkormányzat területére kiterjedő gyűjtőterülettel rendelkezik.

(2) Regionális múzeum működhet a megyei múzeumi szervezet részeként, vagy önálló jogi személyként.

(3) A regionális múzeum vezetője igazgató, akit - a miniszter véleményének kikérésével - önálló jogi személyként működő regionális múzeum esetében a fenntartó (tulajdonos), megyei múzeumi szervezet részeként működő regionális múzeum esetében a megyei múzeum igazgatója nevez ki, illetőleg ment fel.

(4) Ha a regionális múzeum átveszi a megyei múzeum területileg megosztott feladatait, működésére a 45. § (2)-(3) bekezdésében foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

Tematikus múzeumok

47. § (1) A tematikus múzeum egy tudományos témát (muzeológiai szakágat) felölelő gyűjtőkörrel, korlátozott gyűjtőterülettel rendelkezik.

(2) Vezetője igazgató, akit - a miniszter véleményének kikérésével - a fenntartó (tulajdonos) nevez ki, illetőleg ment fel.

Közérdekű muzeális gyűjtemények és kiállítóhelyek

48. § (1) Közérdekű muzeális gyűjtemény a kulturális javak meghatározott értékeinek egységes gyűjtési szempontok szerint létrejött, egységesen kezelt és őrzött, szabályozott módon nyilvántartott és dokumentált együttese, mely a múzeumi követelményeknek nem felel meg, de tudományos, illetőleg művészi értéke alapján a miniszter közérdekű muzeális gyűjteménynek minősíti.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott gyűjtemények lehetnek: helytörténeti, intézménytörténeti, személyhez kötődő gyűjtemények, tematikus szakgyűjtemények, vallási és egyháztörténeti gyűjtemények.

(3) Közérdekű muzeális kiállítóhely az a jelentősebb önálló gyűjteménnyel nem rendelkező intézmény (pl. személyhez, eseményhez, szervezethez vagy földrajzi ponthoz kötődő emlékház, emlékpark, kastély, tájház, galéria stb.), amely a miniszter engedélyével jogosult a kulturális javak, illetőleg épületek vagy épületegyüttesek tartozékaikkal és berendezéseikkel együtt történő bemutatására.

(4) A közérdekű muzeális gyűjtemény, illetőleg kiállítóhely vezetőjét a tulajdonos nevezi ki.

(5) A közérdekű muzeális gyűjteményekre és kiállítóhelyekre egyebekben a múzeumokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Múzeumi letét

49. § (1) A múzeum a gyűjtőkörébe tartozó, más tulajdonában levő kulturális javakat határozott időre szóló, írásbeli szerződés alapján megőrzésre átveheti.

(2) A múzeum a letétért a szerződésben meghatározott mértékű, de legalább a felmerülő költségeket magában foglaló díjat köthet ki.

(3) A szerződésben - külön feltétel hiányában - kikötött őrzési idő letelte előtt a letevő a letét visszavételét csak akkor követelheti, ha az nem sérti a múzeum közművelődési, illetőleg tudományos tevékenységét. Az ezzel kapcsolatos vitás kérdésekben az Igazgatóság állásfoglalása az irányadó.

(4) A múzeum a szerződésben meghatározott őrzés ideje alatt a rábízott kulturális javakat tudományos szempontból feldolgozhatja, kiállíthatja és publikálhatja.

VI. Fejezet

A Kulturális Örökség Igazgatósága

50. § Az Igazgatóság a miniszter felügyelete alatt áll.

51. § (1) Az Igazgatóság első fokú közigazgatási hatóságként - szakértők és szakmai testületek véleménye alapján - dönt

- a) a kulturális javak védetté nyilvánításáról, illetőleg védettségének megszüntetéséről,
- b) a kulturális javak kiviteli engedélyezésével kapcsolatos ügyekben,
- c) a védett kulturális javak és a megszűnő muzeális intézmények anyagának közgyűjteményben történő elhelyezéséről,
- d) a kiemelt jelentőségű régészeti terület ideiglenes védetté nyilvánításáról,
- e) a régészeti feltárási engedélyezési ügyekben,
- f) vita esetén arról, hogy valamely tárgy vagy jelenség a kulturális javak körébe tartozik-e,
- g) a megelőző régészeti feltárásokkal kapcsolatban felmerült vitás szakmai kérdésekben,
- h) a védetté nyilvánítással kapcsolatos kártalanítási ügyekben.

(2) Az Igazgatóság az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény rendelkezései szerint jár el. Az (1) bekezdésben meghatározott kérdésekben hozott közigazgatási határozatot a bíróság megváltoztathatja.

(3) Az Igazgatóság nyilvántartást vezet:

- a) a védetté nyilvánított kulturális javakról,
- b) a régészeti jelentőségű védett földterületekről, valamint a nem védett, de ismert régészeti lelőhelyekről,
- c) a jogtalanul eltulajdonított, eltűnt kulturális javakról,
- d) a kiviteli engedélyekről,
- e) a muzeális intézmények működési engedélyeiről.

(4) Az Igazgatóság kezdeményezi a Kincstári Vagyoni Igazgatóságnál:

- a) az állam e törvényben meghatározott elővásárlási jogának gyakorlását,
- b) az e törvényben meghatározott körben és módon az állami tulajdonról való lemondást.

(5) Az Igazgatóság:

- a) javaslatot tesz a kiemelt jelentőségű régészeti lelőhelyek védetté nyilvánítására, és ellátja az ezzel kapcsolatos előkészítő feladatokat,
- b) intézkedik a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeknek az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéséről,
- c) működteti az Ásatási Bizottságot,
- d) az Igazgatóság jogosult kezdeményezni a régészeti lelőhelyek kisajátítását,
- e) dönt a leletmentések állami támogatásáról,
- f) ötvenként felülvizsgálja a muzeális intézmények szakmai besorolását,
- g) ellátja a Magyarországról jogtalanul kivitt, vagy ilyen módon behozott kulturális javak visszakövetelésével, illetőleg visszaadásával kapcsolatos teendőket,
- h) részt vesz a jogtalanul eltulajdonított kulturális javak nemzetközi információcseréjében, és ellátja az ezzel kapcsolatos feladatokat,
- i) gyűjti, nyilvántartja, feldolgozza és közzéteszi a magyarországi muzeális intézmények működésével kapcsolatos adatokat, dokumentációkat.

VII. Fejezet

A kulturális javak védelmének pénzügyi alapjai

52. § A kulturális javak védelméből, valamint a muzeális intézmények fenntartásából és működéséből adódó feladatok ellátásához a központi költségvetés az alábbiak szerint járul hozzá:

- a) az állami tulajdonú muzeális intézményeket fenntartó minisztérium költségvetési fejezetében,
- b) a helyi önkormányzatok esetében - közművelődési és közgyűjteményi normatív hozzájárulás keretében - a Belügyminisztérium költségvetési fejezetében,

c) a Művelődési és Közoktatási Minisztérium költségvetési fejezetében biztosítja az Igazgatóság működéséhez és az alábbi feladatok támogatásához szükséges pénzeszközöket:

- a kulturális javak védelmével összefüggő hatósági és szakmai teendők ellátását (védett műtárgyak és régészeti területek nyilvántartása, régészeti leletmentés, állami elővásárlás, kártalanítás stb.),
- az egyházi muzeális intézmények támogatását,
- alapítványi, magán és egyéb tulajdonú muzeális intézmények támogatását pályázati úton.

d) A Kormány a kulturális örökség védelmének támogatására közalapítványt hoz létre. A Kulturális Örökség Igazgatósága jogosult a működéséből származó bevételeket a közalapítványba befizetni.

III. RÉSZ

A NYILVÁNOS KÖNYVTÁRI ELLÁTÁS

I. Fejezet

A nyilvános könyvtári ellátással kapcsolatos általános szabályok

53. § (1) A könyvtárhasználati jog gyakorlását a könyvtári ellátás rendszere biztosítja.

(2) A nyilvános könyvtári ellátás rendszerének működtetése az állam és a helyi önkormányzatok feladata.

(3) Az állami és a helyi önkormányzati fenntartású könyvtárak gyűjteményeit és szolgáltatásait úgy kell kialakítani, hogy azok biztosítsák az ismeretek tárgyilagos, sokoldalú közvetítését.

54. § (1) A nyilvános könyvtár alapkövetelményei:

- a) mindenki által használható és megközelíthető,
- b) könyvtári szakembert alkalmaz,
- c) rendelkezik kizárólagosan könyvtári szolgáltatások céljaira alkalmas helyiséggel,
- d) rendszeresen, a felhasználók többsége számára megfelelő időpontban tart nyitva,
- e) helyben nyújtott alapszolgáltatásai ingyenesek,
- f) statisztikai adatokat szolgáltat,
- g) ellátja az 55. § (1) bekezdésében felsorolt alapeladatokat.

(2) A nyilvános könyvtárakról a Művelődési és Közoktatási Minisztérium jegyzéket vezet. Az állami költségvetési támogatás csak a jegyzékben szereplő nyilvános könyvtárakat, illetőleg fenntartóikat illeti meg a 71. § (1) bekezdésében felsoroltak figyelembevételével.

(3) A fenntartónak az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésére vonatkozó nyilatkozata és kérelme nélkül bekerülnek a nyilvános könyvtárak jegyzékébe: a nemzeti könyvtár, a helyi önkormányzatok által fenntartott települési könyvtárak, a megyei könyvtárak, a 3. számú melléklet szerinti országos szakkönyvtárak, illetőleg az állami egyetemek könyvtárai.

(4) Az egyházak és más könyvtárfenntartók az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésével és az erről szóló nyilatkozat csatolásával kérhetik a minisztertől könyvtárak felvételét a nyilvános könyvtárak jegyzékébe.

(5) Az (1) bekezdésben felsorolt követelmények betartását a miniszter ellenőrzi. Ha a könyvtár nem felel meg az (1) bekezdésben foglalt követelmények valamelyikének, a miniszter elrendeli a hiány pótlását, aminek elmaradása esetén a könyvtárat törli a nyilvános könyvtárak jegyzékéből.

(6) A települési könyvtár megszüntetése esetén a fenntartó a döntés előkészítése során beszerzi és a döntést hozó testülettel ismerteti a miniszter véleményét.

(7) Nyilvános könyvtár megszüntetése esetén a fenntartó köteles gondoskodni a gyűjtemény további könyvtári hasznosításáról.

55. § (1) A nyilvános könyvtár alapeladatai:

- a) a fenntartó által kiadott alapító okiratban és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott fő céljait nyilatkozatban közzé teszi,
  - b) gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja,
  - c) tájékoztat a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól,
  - d) biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését,
  - e) részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében.
- (2) A fenntartó kiegészítő feladatokat is meghatározhat.

II. Fejezet

A könyvtárhasználók jogai és a könyvtárhasználat feltételei

- 56. §** (1) A könyvtárhasználó jogosult bármely nyilvános könyvtár szolgáltatásainak igénybevételére.
- (2) A könyvtárhasználót ingyenesen illetik meg a következő alapszolgáltatások:
- a könyvtárlátogatás,
  - a könyvtár által kijelölt gyűjteményrészek helybenhasználata,
  - az állományfeltáró eszközök használata,
  - információ a könyvtár és a könyvtári rendszer szolgáltatásairól.
- (3) A könyvtár az ingyenes szolgáltatásokat igénybe vevő könyvtárhasználónak az 57. § (1) bekezdésében meghatározott adatait beiratkozási díj nélkül regisztrálhatja.
- (4) A (2) bekezdésben felsoroltakon kívüli szolgáltatások a könyvtárba való beiratkozással vehetők igénybe. A beiratkozásért a fenntartó döntése alapján beiratkozási díj szedhető.
- (5) A beiratkozott olvasó ingyenesen kölcsönözheti a nyomtatott könyvtári dokumentumokat.
- (6) A 16 éven aluliak és a 70 éven felüliek mentesülnek a beiratkozási díj megfizetése alól. A pedagógusok és a diákok más jogszabályban megállapítottak szerinti kedvezményekben részesülnek.
- 57. §** (1) A könyvtárhasználónak a beiratkozáskor a következő személyes adatait kell közölnie és igazolnia: név, anyja neve, születési helye és ideje, lakcíme, személyi igazolványának vagy útlevelének száma. A könyvtár a személyes adatok védelméről az erre vonatkozó jogszabályok szerint köteles gondoskodni.
- (2) A személyes adataiban bekövetkezett változásokat a könyvtárhasználó köteles bejelenteni a könyvtárnak.
- (3) A könyvtárhasználó által igénybe vehető szolgáltatások körét, az igénybevétel módját és a díjak mértékét a könyvtárhasználati szabályzat tartalmazza, melyet a könyvtárhasználó köteles betartani.
- (4) A könyvtárhasználó kezdeményezheti a könyvtárhasználati szabályzat módosítását.
- 58. §** (1) A könyvtárhasználati szabályzatot nyilvánosságra kell hozni.
- (2) A dokumentumok, illetőleg mások könyvtárhasználati jogának védelme érdekében a könyvtárhasználat részletes feltételeit a használati szabályzat állapítja meg.
- (3) A fenntartó további könyvtárhasználati feltételeket és kedvezményeket is meghatározhat.

III. Fejezet

A nyilvános könyvtári ellátás működésének feltételei

- 59. §** (1) A miniszter a nyilvános könyvtári ellátás érdekében országos dokumentumellátási rendszert alakít ki, amely magában foglalja:
- a könyvtárközi dokumentumellátást,
  - a könyvtári dokumentumok lelőhelynyilvántartását,
  - a könyvtárak gyűjteményéből kivont dokumentumok hasznosítását a könyvtári rendszer számára.
- (2) A sajtótermékekből országosan 6 köteleespéldányt kell biztosítani a könyvtári rendszer számára, kormányrendeletben meghatározott módon.
- (3) Az országos dokumentumellátási rendszerről szóló jogszabályban meghatározott könyvtár vezetőjének kinevezése előtt a művelődési és közoktatási miniszter véleményét kell kérni.
- (4) A miniszter kialakítja a nemzeti kulturális örökség részét képező kép- és hangrögzítés országos nyilvántartási rendszerét a Magyar Filmintézet, a Magyar Rádió Rt., a Magyar Televízió Rt., a Duna Televízió Rt. és más, a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény szerint műsorszolgáltatási jogositványt szerzett szervezetek archívumaiban őrzött, továbbá az egyéb szervezetek által gyűjtött és őrzött dokumentumokról.
- (5) A miniszter működteti a Neumann János Multimédia Központ és Digitális Könyvtárt, amely az audiovizuális, multimédia és elektronikus dokumentumok nemzeti szolgáltató központja.
- 60. §** (1) A nyilvános könyvtári ellátás rendszerének működtetését és fejlesztését segítő központi szolgáltatások:
- az országos könyvtári informatikai hálózat fejlesztése és tartalmi feltöltése,
  - a Magyarországon keletkezett sajtótermékek köteleespéldány-szolgáltatáson alapuló teljes körű gyűjtése, egyéb, Magyarországon keletkezett dokumentumok, valamint a külföldi hungarikumok gyűjtése, továbbá mindezek megőrzése, bibliográfiai számbavétele és rendelkezésre bocsátása, továbbá a köteleespéldányok elosztása,
  - az országos dokumentumellátási rendszer működtetése,
  - a határon túli magyarok könyvtári ellátásának segítése,
  - a hazai nemzeti és etnikai kisebbségek könyvtári ellátásának segítése,
  - a nemzetközi szabványos dokumentumazonosító számok kiadása és nyilvántartása.

(2) Az 59. § (1) és (4) bekezdésében és az e § (1) bekezdésében felsorolt, valamint további, a könyvtári rendszer működése és fejlesztése érdekében a miniszter által meghatározott szolgáltatásokat mindazokban az esetekben, amelyekben a jelen törvény erről nem rendelkezik, az a nyilvános könyvtár vagy intézmény teljesíti, amellyel a miniszter a feladat ellátására megállapodást köt.

(3) Könyvtáraknak, illetve a könyvtári rendszernek nyújtott szakmai szolgáltatások:

a) könyvtári szakemberek továbbképzése és iskolarendszeren kívüli képzése,

b) könyvtári és információs szolgáltatás fenntartása a könyvtári és információs szolgáltatási tevékenység szakterületén,

c) a könyvtárak állománygyarapítását segítő, a hazai dokumentumokról adott rendszeres tájékoztatás támogatása,

d) az országos könyvtári rendszer működésével, a könyvtárhasználattal kapcsolatos kutatás, fejlesztés,

e) a könyvtári és rokon területi módszerekre vonatkozó szabványok, szabályzatok elkészítésének kezdeményezése és kidolgozása,

f) a könyvtári tevékenységre vonatkozó irányelvek, normatívák kidolgozása, módszertani tevékenység,

g) a könyvtárak és a társadalom közötti kapcsolat fejlesztése,

h) az országos könyvtári statisztikai adatok összesítése, elemzése és szolgáltatása,

i) a miniszter által meghatározott egyéb feladatok.

(4) A (3) bekezdésben felsorolt feladatokat a Könyvtári Intézet látja el. Az Intézet jogállását és gazdálkodását a miniszter rendeletben szabályozza.

IV. Fejezet

A nemzeti könyvtár

61. § (1) A nemzeti könyvtár az Országos Széchényi Könyvtár. A fenntartói jogokat és kötelezettségeket a miniszter gyakorolja.

(2) A nemzeti könyvtár önállóan gazdálkodó, központi költségvetési szerv.

(3) A nemzeti könyvtár gyűjteménye a kulturális örökség része, ezért használatára a miniszter a nyilvános könyvtárakra vonatkozó szabályoktól eltérő rendelkezéseket állapíthat meg.

(4) Az 55. §-ban foglaltakon túl a nemzeti könyvtár alapfeladatai:

a) a Magyarországon keletkezett sajtótermékek kötelezpéldány-szolgáltatásra alapozott gyűjtése, megőrzése, szétosztása,

b) a külföldön megjelent hungarikumok teljességre törekvő gyűjtése, feltárása, megőrzése,

c) a sajtótermékeknek nem minősülő hungarikumok gyűjtése, feltárása, megőrzése,

d) a nemzeti bibliográfia készítése,

e) gyűjteményének archiválása és védelme,

f) gyűjteményének elsősorban helyben használat útján történő rendelkezésre bocsátása,

g) tevékenységi körébe tartozó kutatások végzése,

h) részvétel a 60. § (1)-(3) bekezdésében felsorolt központi szolgáltatások megvalósításában,

i) a kulturális örökség részét képező könyvtári dokumentumok és könyvtárak védetté nyilvánításával, nyilvántartásával és külföldre vitelének engedélyezésével kapcsolatos feladatok e törvény erre vonatkozó szabályai szerint,

j) könyvtári dokumentumokról hitelesített másolatok készítése,

k) a miniszter által megállapított további feladatok végzése.

(5) A nemzeti könyvtárt nyilvános könyvárveréseken elővásárlási jog illeti meg.

62. § Az Országos Széchényi Könyvtár és a Könyvtári Intézet irányításában közreműködik az Országos Könyvtári Kuratórium.

V. Fejezet

Tudományos és szakkönyvtári ellátás

63. § (1) A tudományos és szakkönyvtári ellátás az Országos Széchényi Könyvtár, a Kossuth Lajos Tudományegyetem Központi Könyvtára, az országos szakkönyvtárak (3. számú melléklet), az állami egyetemek könyvtárai, valamint a nyilvános könyvtári ellátást vállaló egyéb szak- és felsőoktatási könyvtárak feladata.

(2) Nemzeti gyűjtőkörű könyvtár a Kossuth Lajos Tudományegyetem Központi Könyvtára.

(3) A tudományos és szakkönyvtári ellátás az (1) bekezdésben felsorolt könyvtárak, valamint a könyvtári rendszer minden egyéb tagjának együttműködésével valósul meg. Az egyes szakterületeken működő könyvtárak együttműködését a szakterület szerint illetékes minisztériumok támogatják.

(4) Az országos szakkönyvtárak és az állami egyetemek könyvtárainak alapfeladatai az 55. § (1) bekezdésében meghatározottakon túl

- a) szakterületükön szakirodalmi és információs szolgáltatásokat végeznek, és közvetítenek,
- b) szakterületükre vonatkozóan részt vesznek a 60. §-ban felsorolt szolgáltatások megvalósításában.

VI. Fejezet

Közkönyvtári ellátás: a települési és a megyei könyvtári ellátás

64. § (1) A települési és a megyei könyvtári ellátás biztosítása a helyi önkormányzatok kötelező feladata.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatot a községi, városi, megyei jogú városi önkormányzat nyilvános könyvtár fenntartásával, vagy önkormányzatok közötti társulásban nyilvános könyvtár fenntartásával, vagy nyilvános könyvtár szolgáltatásának megrendelésével teljesítheti.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatot a megyei és a fővárosi önkormányzat nyilvános könyvtár fenntartásával teljesíti.

(4) Amennyiben megállapodás alapján a megyei könyvtár székhelyén a települési könyvtári feladatokat is a megyei könyvtár látja el, a székhely szerinti és a megyei önkormányzat köteles a könyvtár működtetéséhez szükséges támogatást együttesen biztosítani.

65. § (1) A települési könyvtár a községi, városi, fővárosi könyvtár.

(2) A települési könyvtár az 55. § (1) bekezdésében foglaltakon túl

- a) gyűjteményét és szolgáltatásait a helyi igényeknek megfelelően alakítja,
- b) közhasznú információs szolgáltatást nyújt,
- c) helyismereti információkat és dokumentumokat gyűjt,
- d) szabadpolcos állományrészszel rendelkezik.

(3) A fővárosi könyvtár a főváros területére vonatkozóan ellátja a 66. §-ban felsorolt feladatokat is.

66. § A megyei könyvtár a megye egész területére vonatkozóan az 55. § (1) bekezdésében és a 65. § (2) bekezdésében foglaltakon túl

- a) ellátja a kötelezpéldányokkal és a könyvtárközi dokumentumellátással kapcsolatos feladatokat,
- b) szervezi a területén működő könyvtárak együttműködését,
- c) végzi, illetőleg szervezi a megye nemzeti és etnikai kisebbségéhez tartozó lakosainak könyvtári ellátását,
- d) a települési könyvtárak tevékenységét segítő szolgáltatásokat nyújt,
- e) szervezi a megyében működő nyilvános könyvtárak statisztikai adatszolgáltatását,
- f) végzi az iskolán kívüli könyvtári továbbképzést és szakképzést.

67. § (1) Városokban elsődlegesen önálló intézményben kell a nyilvános könyvtári ellátást biztosítani.

(2) Más intézménnyel való közös működtetésre csak szakmai, illetve jelentős gazdálkodási előnyök esetén kerülhet sor a miniszter véleményének figyelembevételével.

VII. Fejezet

A könyvtárak fenntartása, irányítása

68. § A fenntartó az e törvényben foglaltak alapján

- a) meghatározza a könyvtár feladatait és használati szabályzatát,
- b) kiadja alapító okiratát, jóváhagyja szervezeti és működési szabályzatát,
- c) biztosítja a feladatok ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, ennek során figyelembe veszi a miniszter által meghatározott szakmai követelményeket és normatívákat,
- d) jóváhagyja a könyvtár fejlesztésére vonatkozó terv(ek)et,
- e) az országos könyvtári szakértői névjegyzékben szereplő szakértők közreműködésével értékeli a könyvtár szakmai tevékenységét,
- f) biztosítja a könyvtár szakmai önállóságát,
- g) ellátja a könyvtár fenntartásával, irányításával kapcsolatos más jogszabályokban meghatározott feladatokat.

69. § A miniszter ellátja a könyvtári tevékenység és a nyilvános könyvtárak ágazati irányítását. Ennek keretében

a) szabályozza:

- a könyvtárak szakmai működését, így különösen a dokumentumok védelmét és nyilvántartását, a muzeális dokumentumok védetté nyilvánítását, külföldre vitelének engedélyezését, a könyvtári dokumentumok bejelentési kötelezettségét,

- a szakfelügyeletet,

- a könyvtári alkalmazottak képzési feltételeit, illetőleg kedvezményeit,

- a különböző típusú könyvtárak szakmai követelményeit és normatíváit,

- az országos könyvtári szakértői névjegyzéket és a szakértői működéssel kapcsolatos kérdéseket,

b) kidolgozza az országos könyvtári informatikai hálózat és a nyilvános könyvtári ellátás rendszerének fejlesztési tervét,

c) ösztönzi a könyvtári szolgáltatások összehangolását,

d) véleményezési jogot gyakorol a települési és megyei könyvtár átszervezése vagy megszüntetése esetén,

e) a szakfelügyelet keretében ellenőrzi e törvény, a könyvtári tevékenységre vonatkozó jogszabályok, a szakmai követelmények és normatívák betartását és a központi támogatások felhasználását.

VIII. Fejezet

A könyvtárak finanszírozásának és központi támogatásának alapelvei

70. § (1) A könyvtárnak rendelkeznie kell a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel. A könyvtár az alapító, illetőleg a fenntartó által biztosított pénzeszköz, valamint egyéb bevételei alapján gondoskodik feladatainak ellátásáról. A könyvtár fenntartási és működési költségeit az évente összeállított és a fenntartó által megállapított költségvetésben kell előirányozni.

(2) A nyilvános könyvtári ellátásból adódó feladatok finanszírozásához a központi költségvetés az alábbiak szerint járul hozzá:

a) a nemzeti könyvtár és az országos szakkönyvtárak esetében a Magyar Köztársaság költségvetéséről szóló törvényben,

b) a helyi önkormányzatok támogatása - a közművelődési és közgyűjteményi normatív hozzájárulás keretében - a Belügyminisztérium költségvetési fejezetében,

c) a Belügyminisztérium költségvetési fejezete központosított előirányzatként a helyi önkormányzatok számára a települési és a megyei (fővárosi) könyvtárak állománygyarapítási kereteinek érdekeltségnövelő támogatását tartalmazza.

(3) A (2) bekezdés c) pontjában meghatározott érdekeltségnövelő támogatás elosztásának szabályait a miniszter rendeletben határozza meg.

(4) Az érdekeltségnövelő támogatásra a nyilvános könyvtárak jegyzékében szereplő könyvtárak fenntartói adhatják be pályázataikat.

71. § (1) A Művelődési és Közoktatási Minisztérium fejezetéből kell támogatni a nyilvános könyvtári ellátási rendszer működtetésének alábbi feladatait:

a) a 60. §-ban felsorolt szolgáltatásokban való részvétel,

b) a könyvtári dokumentumok vásárlása,

c) a kulturális örökség részét képező könyvtári dokumentumok állományvédelme,

d) a könyvtárközi dokumentumellátás postaköltsége,

e) a könyvtári rendszer működtetése céljából a könyvtár alapfeladatain túl végzett tevékenységek,

f) a miniszter által meghatározott egyéb feladatok,

g) a szakfelügyelet működtetése,

h) a könyvtári informatikai hálózat fenntartása és fejlesztése, valamint a dokumentumok elektronikus tartalmi feltárása és digitalizálása.

(2) Az (1) bekezdés a)-b) pontjaiban felsorolt feladatokra csak a nyilvános könyvtárak jegyzékében szereplő könyvtárak adhatják be pályázatukat.

(3) A fejezeti kezelésű címen elkülönített összeg felhasználásának részletes szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

72. § A Magyar Köztársaság költségvetéséről szóló törvényben a Művelődési és Közoktatási Minisztérium fejezetében kell gondoskodni az országos dokumentumellátási rendszer létrehozásának és fenntartásának feltételeiről.

IV. RÉSZ

A KÖZMŰVELŐDÉSRŐL

I. Fejezet

A közművelődés általános szabályai

73. § (1) A közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél.

(2) A közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam és a helyi önkormányzatok feladata.

74. § A közművelődési intézmény szerepét - az 1. számú melléklet o) pontjában meghatározott feltételek fennállása esetén - betöltheti:

a) művelődési otthon, ház, központ, szabadidő központ, közösségi ház, ifjúsági, illetve gyermekház, faluház,

b) az oktatási és közművelődési, illetőleg egyéb feladatokat ellátó általános művelődési központ,

c) az alaptevékenységéhez kapcsolódóan közművelődési feladatokat is ellátó önálló vagy többfunkciós, közös igazgatású kulturális és sportlétesítmény,

d) minden olyan egyéb közművelődési szolgáltatást ellátó intézmény, amely a polgárok közösségi művelődését szolgálja, fenntartójától, működtetőjétől függetlenül.

75. § Közösségi szintér, illetve közművelődési intézmény működtetője települési önkormányzat, önkormányzati társulás, valamint közművelődési megállapodás keretében egyéb szervezet (egyesület, alapítvány stb.), illetőleg magánszemély lehet.

II. Fejezet

A helyi közművelődés

A települési önkormányzatok közművelődési feladatai

76. § (1) A települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

(2) Ennek formái különösen:

a) az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése,

b) a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása,

c) az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása,

d) az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása,

e) a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése,

f) a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése,

g) a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása,

h) egyéb művelődést segítő lehetőségek biztosítása.

77. § A települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, e törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján rendeletben határozza meg, hogy a 76. §-ban felsoroltakból mit, milyen konkrét formában, módon és mértékben lát el.

78. § (1) A települési önkormányzat a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében közösségi színteret, illetve közművelődési intézményt biztosít.

(2) Megyei jogú városban, városban, fővárosi kerületben az önkormányzat az (1) bekezdésben foglalt feladat ellátása során közművelődési intézményt biztosít. Községekben az önkormányzat közösségi színteret, illetve közművelődési intézményt biztosít.

(3) Az önkormányzat a közösségi szintér vagy közművelődési intézmény fenntartójaként, illetve a közösségi szintér vagy közművelődési intézmény működtetésére irányuló közművelődési megállapodásban biztosítja, hogy a településen a lakosság önszerveződő közösségei megfelelő rendszerességgel és időtartamban vehessék igénybe a szintér vagy intézmény szolgáltatásait, és az igénybevétel idejére a minimális működési feltételek rendelkezésre álljanak.

(4) A települési önkormányzat indokolt esetben engedélyezi az általa fenntartott közösségi szintér, illetve közművelődési intézmény más célra történő átmeneti igénybevételét, tevékenységének évente legfeljebb 2 hónap időtartamú szüneteltetését. Ha a települési önkormányzat közművelődési megállapodás alapján biztosítja a közösségi szintér, illetve közművelődési intézmény működését, akkor évente 2 hónapon túli

szüneteltetés esetén új közművelődési megállapodással biztosítja a településen a közművelődési szolgáltatásokat.

(5) Az az önkormányzat, amely közösségi szintet, illetve közművelődési intézményt tart fenn az e törvényben foglaltak alapján:

a) meghatározza a közösségi szintet, illetve a közművelődési intézmény használati szabályait, működésének módját, valamint a közművelődési intézmény feladatait,

b) kiadja az általa fenntartott közművelődési intézmény alapító okiratát, működési engedélyét, jóváhagyja, szervezeti és működési szabályzatát, éves munkatervét és költségvetését,

c) biztosítja a feladatok ellátásához és a közösségi szintet, illetve közművelődési intézmény fenntartásához szükséges, e törvény szerinti szervezeti, személyi, szakképzettségi és tárgyi feltételeket,

d) kijelöli a közösen létesített vagy önkormányzatok közötti társulásban fenntartott közösségi szintet, illetve közművelődési intézmény esetében a működtetői jogok gyakorlóját.

79. § (1) A települési önkormányzat az önkormányzati rendeletben meghatározott közművelődési feladatok megvalósítására az e törvény követelményeinek megfelelő jogi személlyel, magánszeméllyel közművelődési megállapodást köthet.

(2) A közművelődési megállapodásnak tartalmaznia kell:

a) az elvégzendő közművelődési szolgáltatást és annak díját,

b) a közművelődési tevékenységben érintettek körét,

c) az ingyenesen vagy térítési díjért igénybe vehető szolgáltatásokat,

d) a közművelődési szolgáltatás igénybevételi lehetőségeinek minimális időtartamát és rendszerességét, a közösségi szintet, illetőleg közművelődési intézmény közművelődési célú minimális nyitvatartását;

e) a megállapodás személyi, tárgyi és pénzügyi feltételeit,

f) közművelődési feladat megvalósításában közreműködőktől megkívánt szakképzettséget.

(3) A közművelődési megállapodást a helyben szokásos módon kell közzétenni.

80. § A települési önkormányzat a rendeletében rögzített feladatai vagy egyéb feladatok ellátására pénzügyi támogatásban részesítheti a közművelődési célú tevékenységet folytatókat. E támogatás nem veszélyeztetheti a közművelődési rendeletben rögzített feladatok megvalósítását.

81. § (1) Az önkormányzati rendelet hatálya alá tartozó közművelődési intézmény létesítése, átszervezése, megszüntetése illetőleg tevékenységének 60 napon túli szüneteltetése esetén a testületi döntés meghozatala előtt 30 nappal a minisztérium véleményét be kell szerezni és annak tartalmát a testülettel ismertetni kell.

(2) A minisztérium a megkereséstől számított 30 napon belül nyilváníthat véleményt.

A közművelődés helyi lakossági képviselete

82. § A közművelődés helyi, lakossági képviselete érdekében településenként, fővárosi kerületenként legfeljebb hároméves időtartamra egy-egy Közművelődési Tanács (a továbbiakban: Tanács) alakítható. A Tanács elsődlegesen a lakossági igények megjelenítésének, a kulturális érdekérvényesítésnek és a közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásának rendszeres és folyamatos helyi fóruma.

83. § (1) A Tanácsot azok a közművelődési célú társadalmi szervezetek hozhatják létre, melyeknek bejegyzett székhelye az adott település, s amelyeknek legfelsőbb szerve írásos határozatban jelzi ez irányú szándékát.

(2) A Tanács megalakítását célzó határozatokat a település jegyzőjéhez kell benyújtani, aki azokat a helyben szokásos módon kihirdeti. A kihirdetéstől számított 30 napon belül az (1) bekezdésben foglaltak szerint további szervezetek nyújthatják be a jegyzőhöz csatlakozási szándékot tartalmazó határozataikat.

(3) A 30 napos határidő lejártá után a jegyző írásban szólítja fel a (2) bekezdés szerinti határozatot benyújtó szervezeteket a Tanács megalakítására.

(4) A felszólítást követő 90 napon belül a határozatokat beküldő szervezetek mint alapító tagok kimondják a Tanács megalakulását, meghatározzák a Tanács szervezeti és működési rendjét, megválasztják képviselőiket. Az erre vonatkozó, az alapító tagok képviselőinek eredeti aláírásával ellátott határozatot benyújtják a jegyzőnek.

(5) A jegyző a Tanács működési idejének lejártát 30 nappal korábban, a helyben szokásos módon közzéteszi.

(6) A Tanács tagja lehet minden jogi személyiséggel rendelkező, helyben működő közművelődési társadalmi szervezet, valamint a helyi közművelődést támogató gazdasági vállalkozás képviselője.

(7) Az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelő szervezetek csatlakozása a Tanácshoz nem utasítható el. Az alapító és csatlakozó tagok jogai egyenlők.

(8) A Tanács

a) véleményt nyilváníthat, illetőleg javaslatot tehet a település közművelődési tevékenységével kapcsolatos valamennyi kérdésben,

b) az önkormányzat által közművelődési célra biztosított pénzügyi támogatás felhasználását és a vagyoni eszközök célszerű használatát a vonatkozó döntések, illetve az éves önkormányzati költségvetési tervezet és a zárszámadás alapján figyelemmel kíséri, véleményezi,

c) elősegíti a különböző közművelődési szervezetek együttműködését.

(9) A Tanács ülései nyilvánosak és a működése során keletkezett dokumentumokba bárki betekinthez és azokról - másolási díj ellenében - másolatot kaphat.

(10) A Tanács működési feltételeit tagjai biztosítják.

(11) A jegyző a Tanács tagjaira, szervezeti és működési rendjére, illetve megszűnésére vonatkozó dokumentumokat

a) a változás bejelentését követő 15 napon belül a helyben szokásos módon közzéteszi,

b) hivatali időn belül a település lakossága számára betekintésre, rendelkezésre bocsátja.

III. Fejezet

A közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás

A megyei (fővárosi) közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás

84. § (1) A megyei (fővárosi) önkormányzat a megye települései (a fővárosi kerületek) önkormányzatai, közművelődési intézményei, szervezetei és közösségei részére, a közművelődési tevékenységek elősegítése és fejlesztése érdekében közművelődési szakmai tanácsadásról és szolgáltatásról gondoskodik. E feladatok ellátására megyei művelődési központot működtethet.

(2) A megyei (fővárosi) önkormányzat számára az e törvény szerinti közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás működési feltételeinek biztosítása kötelező feladat.

85. § A megyei (fővárosi) önkormányzat a közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás feladatkörében

a) elősegíti a területén működő települési önkormányzatok, nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatok és a megye területén működő közművelődési szervezetek művelődési céljainak megvalósulását,

b) együttműködik a Magyar Művelődési Intézettel, az országos szakmai érdek-képviseleti szervezetekkel,

c) közművelődési tevékenységgel összefüggő elemzéseket és fejlesztő programokat készít és hasznosít,

d) részt vesz a térség nemzetközi, országos, megyei közművelődési rendezvényeinek szervezésében, gondozza a kistérségi, megyei, regionális, országos és nemzetközi kulturális kapcsolatokat,

e) gyűjti és összesíti a közművelődési információkat, megyei (fővárosi) adattárat kezel,

f) elősegíti a megye (főváros) környezeti, művészeti, közművelődési értékeinek, sajátosságainak bemutatását,

g) végzi a közművelődési tevékenységek szervezőinek, vezetőinek szakmai képzését és továbbképzését.

86. § A megyei (fővárosi) önkormányzat a 85. § alapján rendeletben határozza meg:

a) közművelődési szakmai tanácsadó és szolgáltató feladatait, intézményi szervezeti kereteit, formáit, költségvetési támogatását,

b) a szakmai tanácsadás és a szolgáltatások díjköteles és díjmentességi körét.

Az országos közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás

87. § A Magyar Művelődési Intézet a helyi közművelődési tevékenységek és a megyei (fővárosi) feladatok segítése érdekében országos közművelődési szakmai tanácsadást és szolgáltatást biztosító önállóan gazdálkodó, központi költségvetési szerv, amelyet a minisztérium tart fenn.

IV. Fejezet

A miniszter közművelődési ágazati irányító hatásköre

88. § A miniszter ágazati irányító feladat- és hatáskörében

a) az e törvényben foglaltak szerint közreműködik a művelődéshez való jogok biztosításában,

b) kiadja a közművelődési feladatellátás biztosításához szükséges szakmai irányelveket, állásfoglalásokat,

c) kiadja a közép- és felsőfokú szakmai képzés, minősített szakmai továbbképzés követelményeit,

d) rendeletben határozza meg az egyes közművelődési munkakörök betöltéséhez szükséges képesítési feltételeket,

- e) véleményezési jogot gyakorol a helyi önkormányzatok közművelődési intézményeinek létesítése, átszervezése, szüneteltetése, megszüntetése esetén,
- f) szabályozza az országos közművelődési szakértői engedélyek kiadását,
- g) meghatározza a közművelődési statisztikai adatszolgáltatás tartalmát és rendjét,
- h) felelősségi körében gondoskodik a felügyelete alatt működő, a közművelődést szolgáló központi költségvetési intézmény fenntartásáról, irányításáról,
- i) a szakfelügyelet keretében ellenőrzi e törvény előírásainak, a közművelődési intézmények tevékenységére vonatkozó egyéb jogszabályoknak, szakmai követelményeknek a betartását és a központi támogatások felhasználását.

V. Fejezet

A közművelődés finanszírozásának és központi támogatásának alapelvei

89. § A közművelődést szolgáló és lehetővé tevő feltételek megteremtésében a tevékenységben résztvevők saját ráfordításaihoz, az intézmények működési bevételeihez és az egyéb forrásokhoz társulva, meghatározó a központi költségvetési hozzájárulás és a helyi önkormányzati támogatás.

90. § A települési és megyei (fővárosi) önkormányzatok a közművelődési feladataik ellátásához a költségvetési törvény szerint normatív állami hozzájárulásban részesülnek.

91. § (1) A minisztérium költségvetési fejezetében biztosítja

- a) a közművelődés országos feladatainak finanszírozását,
- b) a közművelődési intézmények telematikai, információs feladatainak fejlesztését,
- c) a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat és a Szakszervezeti és Munkahelyi Művelődési Intézmények Egyesülete működési támogatását,
- d) a népfőiskolai mozgalmak és más, országos közművelődési társadalmi szervezetek támogatását.
- (2) A Belügyminisztérium költségvetése érdekeltségnövelő pályázati keretet tartalmaz az önkormányzati közművelődési feladatellátást szolgáló technikai, műszaki fejlesztésre.

V. RÉSZ

A kulturális javak védelmével, a muzeális intézményekkel és a levéltárakkal, a nyilvános könyvtári ellátással, a közművelődéssel kapcsolatos központi költségvetési források

92. § (1) A közművelődési és közgyűjteményi szakterületek feladatellátásához az állami, önkormányzati felelősségvállalás közérdekű jellegéből fakadóan e törvény és az Ltv. által előírt kötelezettségek teljesítéséhez központi költségvetési hozzájárulás szükséges, amelyet a Belügyminisztérium fejezetében megjelenő normatív hozzájárulás, központosított előirányzat, valamint a Művelődési és Közoktatási Minisztérium fejezetében megjelenő előirányzatok tartalmaznak.

(2) A helyi önkormányzatok a közművelődéssel, a könyvtári ellátással, a kulturális javak védelmével, a múzeumi és a levéltári tevékenységgel kapcsolatos feladataik ellátásához a költségvetési törvény szerint közművelődési és közgyűjteményi normatív költségvetési hozzájárulásban részesülnek, amelynek jogcímeit és összegét az éves költségvetési törvény határozza meg. A helyi önkormányzatoknak biztosított normatív hozzájárulás országosan összevont összege nem lehet kevesebb, mint az adott költségvetési évet két évvel megelőző esztendőben a helyi önkormányzatok által országosan a fenti tevékenységekre fordított teljes működési kiadások intézményi működési bevételekkel csökkentett összegének 60%-a, és legalább el kell érnie a helyi önkormányzatok közművelődési és közgyűjteményi normatívájának az adott költségvetési évet megelőző évre előirányzott összegét.

(3) A központi támogatást a helyi önkormányzatok a mindenkori költségvetési törvényben a Belügyminisztérium költségvetési fejezetén belül a Helyi önkormányzatok támogatásai, hozzájárulásai címen, a Normatív hozzájárulások alcímen az alábbiak szerint elkülönítve:

a) települési közművelődési és közgyűjteményi feladatokhoz jogcímen a települési önkormányzatok összesen a (2) bekezdés szerinti normatív hozzájárulás összegének kétharmadát kapják, melyet állandó népességszámuk alapján kell felosztani;

b) a megyei (fővárosi) közművelődési és közgyűjteményi feladatokhoz jogcímen a megyei (fővárosi) önkormányzatok összesen a (2) bekezdés szerinti normatív hozzájárulás összegének egyharmadát kapják. A támogatás 33%-át egyenlő arányban, 67%-át pedig állandó népességszám alapján.

(4) A Belügyminisztérium költségvetési fejezetén belül a Helyi önkormányzatok támogatásai, hozzájárulásai címen, Központosított előirányzatok alcímen elkülönített Érdekeltségnövelő támogatást kell biztosítani az önkormányzati könyvtárak állománygyarapításához, a közművelődési infrastruktúra fejlesztéséhez, amelynek mértéke a (2) bekezdés szerinti normatív hozzájárulás összegének 5%-a.

(5) A Művelődési és Közoktatási Minisztérium költségvetési fejezetén belül

a) az e törvényben és az Ltv.-ben meghatározott közvetlen állami feladatok ellátására, a közművelődési és a közgyűjteményi feladatfinanszírozásra, a közgyűjtemények és a közművelődési intézmények telematikai, információs feladatainak ellátására a (2) bekezdés szerinti normatív hozzájárulás 22,5%-ának,

b) a 94. § (4) bekezdésében meghatározott képzés támogatására a (2) bekezdés szerinti normatív hozzájárulás 4%-ának megfelelő összeget kell biztosítani.

(6) Az Országgyűlés, a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek és az országos kisebbségi önkormányzatok által fenntartott közművelődési és közgyűjteményi intézmények költségvetési előirányzatait az éves költségvetési törvénynek a fenntartó szerinti fejezetében kell meghatározni.

(7) Az egyházak a tulajdonukban lévő kulturális örökség értékeinek megőrzéséhez, felújításához, gyarapításához, továbbá levéltáraik, könyvtáraik, múzeumaik és közművelődési intézményeik működéséhez az éves költségvetési törvényben meghatározott összegű támogatásban részesülnek.

VI. RÉSZ

A muzeális intézményekben, a nyilvános könyvtárakban, a közművelődési intézményekben és a levéltárakban alkalmazottak foglalkoztatásának egyes kérdései

93. § Az állami és önkormányzati fenntartású közgyűjteményi és közművelődési intézményekben a foglalkoztatottak létszámának meghatározásánál a fenntartónak figyelembe kell vennie az e törvény hatálya alá tartozó intézmények jogszabályban előírt alapfeladataiból, az ezek teljesítéséhez szükséges feltételekből, valamint szervezeti és működési rendjéből adódó foglalkoztatási követelményeket.

94. § (1) Az állami és önkormányzati fenntartású muzeális intézményekben, nyilvános könyvtárakban, közlevéltárakban és közművelődési intézményekben alkalmazottként csak

a) büntetlen előéletű,

b) a munkakör betöltéséhez jogszabályban meghatározott végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező személy alkalmazható.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézményekben a szakfeladatok ellátása szakképesítéshez kötött.

(3) A szakképesítés alól jogszabályban meghatározott módon felmentés adható.

(4) Az e törvény hatálya alá tartozó intézményekben teljes munkaidőben foglalkoztatott szakemberek 7 évente szervezett képzésben vesznek részt. A szervezett képzésnek minősülő képzési formák körét, a képzés alóli mentesítések lehetőségét a művelődési és közoktatási miniszter rendeletben szabályozza.

(5) Az e törvény hatálya alá tartozó intézményekben teljes munkaidőben, szakmai munkakörben foglalkoztatott munkavállalót megilleti az a jog, hogy - jogszabályban meghatározottak szerint - évenként, az év első munkanapján érvényes legkisebb munkabér (minimálbér) ötven százaléka közterhekkkel csökkentett összegének megfelelő hozzájárulást vegyen igénybe dokumentum (nyomtatott, hangzó, elektronikus) vásárlásra, illetve könyvtári szolgáltatások térítésére.

(6) Az e törvény hatálya alá tartozó intézményekben, szakmai munkakörökben foglalkoztatott, felsőfokú végzettségű munkavállalót kötelező bérpótlék illeti meg, ha tudományos, illetve kutatói munkakörben foglalkoztatják, továbbá ha tudományos fokozattal rendelkezik. Ennek mértéke a pótlékalap 50%-a.

(7) Az e törvény hatálya alá tartozó intézményekben foglalkoztatott munkavállaló a munkakörében végzett tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősülhet.

95. § Az állami és önkormányzati fenntartású muzeális intézményekben, nyilvános könyvtárakban, közlevéltárakban és közművelődési intézményekben magasabb vezető beosztás ellátásával csak szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavállaló bizható meg.

VII. RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés

96. § (1) Ez a törvény - a (2)-(4) bekezdésben meghatározott kivételekkel - 1998. január 1-jén lép hatályba.

(2) A törvény II. része, a Btk. módosításáról rendelkező 103. §-a, a polgári perrendtartás módosításáról szóló 104. §-a és a 2. számú melléklete 1998. július 1-jén lép hatályba, e rendelkezéseket a hatálybalépés után indított eljárásokra kell alkalmazni.

(3) A törvény 92. §-a (5) bekezdésének *b)* pontja 1999. január 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg az (5) bekezdés *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*a)* az e törvényben és az Ltv.-ben meghatározott közvetlen állami feladatok ellátására, a közművelődési és a közgyűjteményi feladatfinanszírozásra, a közgyűjtemények és a közművelődési intézmények telematikai, információs feladatainak ellátására a (2) bekezdés szerinti normatív hozzájárulás 45%-ának”
(*megfelelő összeget kell biztosítani.*)

(4) A törvény 94. §-ának (4)-(6) bekezdése 1999. január 1-jén lép hatályba.

Vegyes rendelkezések

97. § (1) A közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény 11. §-a (1) bekezdésének *c)* pontjában szereplő könyvtárral akkor rendelkezik az iskola, ha az megfelel a miniszter által kiadott szakmai követelményeknek és normatíváknak.

(2) A felsőoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXX. törvény 3. §-a (2) bekezdésének *b)* pontja szerint szükséges tárgyi feltételekkel akkor rendelkezik a könyvtár, ha megfelel a miniszter által kiadott szakmai követelményeknek és normatíváknak.

98. § (1) Ahol jogszabály „muzeális emlék”-et vagy „muzeális érték”-et említ, ott „kulturális javak”-at, ahol „történeti (régészeti) jelentőségű védett földterület”-et, azon „régészeti jelentőségű védett földterület”-et, ahol „ásatás”-t ott „régészeti feltárás”-t kell érteni.

(2) E törvény nem érinti a hatálybalépése előtt a korábbi jogszabályok alapján védetté nyilvánított kulturális javak és földterületek védettségét.

(3) A működési engedéllyel nem rendelkező azon intézmények, amelyek múzeum elnevezést használnak hivatalos irataikon, e törvény hatálybalépésétől számított egy éven belül kötelesek megváltoztatni elnevezésüket.

(4) E törvény hatálybalépésétől számított egy éven belül felül kell vizsgálni a muzeális intézmények - korábbi jogszabályok alapján kiadott - működési engedélyeit.

(5) Az e törvény hatálybalépésétől számított három éven belül felül kell vizsgálni a régészetileg védett földterületeket, és a felülvizsgálat eredményétől függően az Igazgatóság javaslatot tesz azok e törvény alapján történő védetté nyilvánítására.

(6) Az e törvény hatálybalépésétől számított egy éven belül felül kell vizsgálni a védett kulturális javakat, és a felülvizsgálat eredményétől függően az Igazgatóság javaslatot tesz azok e törvény alapján történő védetté nyilvánítására.

(7) A miniszter a védett kulturális javak jegyzékét a jelen törvény hatálybalépését követő egy éven belül, a védett kulturális javak gyarapodását és törlését pedig évenként hivatalos közlönyében külön mellékletben közzéteszi.

99. § A Kormány létrehozza a Kulturális Örökség Szakmai Kollégiumát, amely tanácsadó, javaslattevő és véleményező testületként jár el az épített örökség és a kulturális javak, valamint a levéltári anyag védelmével, továbbá a muzeális intézményekkel, a nyilvános könyvtárakkal, valamint a közlevéltárakkal és a nyilvános magánlevéltárakkal összefüggő kérdésekben.

Felhatalmazások

100. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a törvény végrehajtásaként rendeletben szabályozza
a) a védett kulturális javak külföldre viteléhez, valamint a muzeális intézmény alapításhoz szükséges biztosítékot,

b) a muzeális intézmények látogatóit és a könyvtárhasználókat megillető kedvezményeket,

c) a muzeális intézményben folytatható kutatást,

d) a műkereskedelemmel kapcsolatos kérdéseket,

e) a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetését,

f) az országos dokumentumellátási rendszer működését,

g) a nyilvános könyvtári ellátás rendszerének központi szolgáltatásait és a könyvtáraknak nyújtott szakmai szolgáltatásokat,

- h) az Országos Könyvtári Kuratórium jogállását, összetételét és működését,
- i) a közgyűjtemények finanszírozását és központi támogatását,
- j) a bérpótlék mértékét és az arra jogosultak körét,
- k) a sajtótermékek kötelempéldányainak szolgáltatását és hasznosítását,
- l) az e törvény hatálya alá tartozó intézményekben teljes munkaidőben szakmai munkakörben foglalkoztatott munkavállalók dokumentum vásárlási, illetve könyvtári szolgáltatások térítési kedvezményét.
- (2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a kulturális örökség védelmére közalapítványt hozzon létre.
- (3) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben szabályozza
- a) a kulturális javak védetté nyilvánításának részletes szabályait,
- b) a kulturális tárgyak kiviteli engedélyezésének részletes szabályait,
- c) a régészeti lelőhelyek védettségi eljárását, valamint a régészeti feltárások részletes szabályait,
- d) a muzeális intézmények működési engedélyeivel kapcsolatos kérdéseket,
- e) a védetté nyilvánított kulturális javak, valamint a régészeti lelőhelyek nyilvántartását,
- f) a muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatát,
- g) a muzeális intézmények ügyrendi szabályzatát,
- h) a kulturális javakkal kapcsolatos adatszolgáltatási és nyilvántartási szabályokat,
- i) a muzeális intézmények szakmai normatíváit, a továbbképzés rendszerét és követelményeit,
- j) a kulturális örökség közgyűjteményekben őrzött javai sokszorosításának, másolásának, adatrögzítésének és adatfelhasználásának jogát,
- k) a Kulturális Örökség Igazgatóságára és annak eljárására vonatkozó részletes szabályokat,
- l) a muzeális intézményekre, a könyvtárakra és a közművelődési intézményekre vonatkozó szakfelügyelet rendjét,
- m) a különböző típusú könyvtárak működését, szakmai követelményeit és normatíváit, a továbbképzés rendszerét,
- n) a Könyvtári Intézet jogállását és gazdálkodását,
- o) a könyvtárak szervezeti és működési szabályzatának kötelező tartalmát,
- p) a könyvtári dokumentumellátást,
- q) a beiratkozási díjra és a könyvtári szolgáltatások térítési díjára vonatkozó szabályokat,
- r) a könyvtári, közművelődési, múzeumi, levéltári szakértői névjegyzék vezetését,
- s) a könyvtári szakemberek képesítési feltételeit, illetőleg az e feltételek alóli felmentésre vonatkozó szabályokat, továbbá a könyvtári alkalmazottak kedvezményeit,
- t) az összevont önkormányzati intézmények működését,
- u) az önkormányzatok érdekeltségővel történő támogatását,
- v) a közművelődési és közgyűjteményi feladatfinanszírozás és a közművelődési és közgyűjteményi tematikai feladatfinanszírozás Művelődési és Közoktatási Minisztérium fejezeti kezelésű címe felhasználását,
- w) a közép- és felsőfokú közművelődési továbbképzés és a minősített szakmai továbbképzés rendszerét és követelményeit,
- x) az egyes közművelődési munkakörök betöltéséhez szükséges képesítési feltételeket, illetőleg az e feltételek alóli felmentésre vonatkozó szabályokat,
- y) a muzeális intézményekben foglalkoztatottak munkaköreinek betöltéséhez szükséges képesítési feltételeket, illetőleg az e feltételek alóli felmentésre vonatkozó szabályokat.
- (4) A miniszter az érintett miniszterekkel egyetértésben rendeletben nyilváníthat valamely földterületet régészeti jelentőségű védett földterületté.
- (5) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy a pénzügyminiszterrel együttesen rendeletben szabályozza a könyvtári dokumentumok védelmét és nyilvántartását.
- 101. §** E törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 35. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:
- a Tanács 3199/92/EGK rendelete a kulturális javak exportjáról,
  - a Tanács 93/7/EGK irányelve a tagállamok területéről jogellenesen elszállított kulturális javak visszaszolgáltatásáról,
  - a Bizottság 752/93/EGK rendelete a 3711/92/EGK rendelet végrehajtásáról.

Módosító rendelkezések

102. § (1) Az Ltv. a következő 9/A. §-sal egészül ki:

„9/A. § (1) Közfeladatot ellátó szerv megszüntetése vagy feladatkörének megváltoztatása esetén a rendelkező szerv köteles intézkedni az érintett szerv irattári anyagának további elhelyezéséről, biztonságos megőrzéséről, kezeléséről és használhatóságáról.

(2) Ha a megszűnő szerv más szervbe olvad be, iratait a feladatait átvevő szerv irattárában kell elhelyezni.

(3) Ha a megszűnő szerv feladatköre több szerv között oszlik meg, vagy valamely szerv egyes feladatait egy másik szerv veszi át, az irattári anyagot csak irattári tételenként szabad megosztani. Az egyes ügyiratokra vonatkozó igényt másolat készítésével vagy kölcsönzéssel kell teljesíteni. Az irattári anyag irattári tételenkénti megosztását az illetékes közlevéltár egyetértésével kell elvégezni.

(4) Ha a közfeladatot ellátó szerv jogutód nélkül szűnik meg, irattári anyagának maradandó értékű részét az illetékes közlevéltárban kell elhelyezni. Az irattári anyag többi részének meghatározott ideig történő további őrzéséhez, kezeléséhez, illetőleg selejtezéséhez szükséges költségek biztosításáról a megszüntetésről intézkedő szerv gondoskodik.”

(2) Az Ltv. 10. §-ának (1) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A belügyminiszter a helyi önkormányzatok, az ágazati irányítást ellátó miniszter pedig az állami és a helyi önkormányzati intézmények részére - a művelődési és közoktatási miniszter által megbízott szakmai testület véleményének kikérésével - ad ki iratkezelési mintaszabályzatot.”

(3) Az Ltv. 15. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A közlevéltár vezetőjét pályázat útján a Magyar Országos Levéltár esetében a művelődési és közoktatási miniszter, míg az állami szaklevéltárak, valamint a megyei és települési önkormányzatok, illetve köztestületi, közalapítványi és egyéb közfeladatot ellátó szervek levéltárai esetében - a művelődési és közoktatási miniszter véleményének kikérésével - a fenntartó nevezi ki, illetve menti fel.”

(4) Az Ltv. 17. §-a (2) bekezdésének a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„a) a külön jogszabályban meghatározott szakmai követelmények érvényesítése érdekében módszertani ajánlásokat és egyéb segédanyagokat dolgoz ki, s azokat a Művelődési és Közoktatási Minisztérium egyetértésével közzéteszi.”

(5) Az Ltv. 17. §-ának (2) bekezdése a következő k)-m) ponttal egészül ki:

„k) ellátja a levéltári szakfelügyelet működtetésével kapcsolatos teendőit;

l) gyakorolja a 33. § (5) bekezdésében és a 34. § (1) bekezdésében meghatározott elővásárlási jogát;

m) a Művelődési és Közoktatási Minisztérium által meghatározott szempontok szerint gyűjti és feldolgozza a közlevéltárak, valamint a nyilvános magánlevéltárak működésével kapcsolatos adatokat.”

(6) Az Ltv. 24. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A (2) bekezdés b) pontjában meghatározott hozzájárulás megadásakor írásban nyilatkozni kell a kutató által megismert személyes adat - kutatás célja szerinti - felhasználásának elfogadásáról, valamint a személyes adatot tartalmazó iratok másolhatóságáról.

(6) A kutató a (2) bekezdés c) pontja alapján végzett tudományos célú kutatás során feltárt személyes adatot tartalmazó iratról az (1) bekezdésben meghatározott védelmi idő lejártá előtt is készíthet nem anonimizált másolatot.”

(7) Az Ltv. a következő 24/A. §-sal egészül ki:

„24/A. § (1) A személyes adatok azonos védelmét biztosító ország kutatója számára tudományos célból, a 24. § (1) bekezdésében meghatározott védelmi idő lejártá előtt is engedélyezhető a személyes adatot tartalmazó levéltári anyag kutatása, feltéve, hogy a 22. § (1) bekezdésében meghatározott 30, illetőleg 15 év már eltelt. A kutatás akkor engedélyezhető, ha

a) a személyes adatok azonos védelmét az adott országot illetően az igazságügyminiszter az adatvédelmi biztossal egyetértésben megállapítja,

b) a kutató bemutatja a Magyar Tudományos Akadémia kutatási téma szerint illetékes bizottságának vagy intézetének - a kutató részletes kutatási terve alapján megadott - támogató állásfoglalását és írásos nyilatkozatban vállalja, hogy a megismert és kigyűjtött személyes adatokat országa adatvédelmi szabályai szerint kezeli és használja fel.

(2) Az (1) bekezdés szerint engedélyezett kutatás során feltárt iratok másolhatóságát illetően a 24. § (6) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(3) A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy személyes adatot tartalmazó levéltári anyag másolatának - a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatása céljából - külföldi tudományos intézmény részére, a 24. § (1) bekezdésében meghatározott védelmi idő lejártá előtt történő átadása tárgyában adatvédelmi szerződést kössön.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott adatvédelmi szerződésen alapuló adattovábbítást - a 24. § (1) bekezdésében foglalt védelmi idő lejártáig - az érintett, illetőleg annak halálát követően bármely örököse vagy hozzátartozója megtilthatja. A tiltakozási jog gyakorlásával kapcsolatos eljárás szabályait a művelődési és közoktatási miniszter állapítja meg.”

(8) Az Ltv. 30. §-ának (3) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„A törlés elrendelésével egyidejűleg kezdeményezi a levéltári anyag védetté nyilvánítását.”

(9) Az Ltv. 30. §-ának (4) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A költségvetési támogatás a pártok által fenntartott nyilvános magánlevéltárakat is megilleti.”

(10) Az Ltv. 33. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A védett levéltári anyaggá nyilvánítást a tulajdonos, illetőleg a tulajdonos egyetértésével bárki kezdeményezheti bármely közlevéltárnál vagy a Művelődési és Közoktatási Minisztériumnál. Nincs szükség a tulajdonos hozzájárulására, ha a védetté nyilvánítás a 30. § (3) bekezdése vagy a 34. § alapján történik.”

(11) Az Ltv. 34. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyúttal a jelenlegi (2)-(3) bekezdésének számozása (3)-(4) bekezdésre változik:

„(2) Ha az (1) bekezdésben felsorolt iratokat a tulajdonos külföldre kívánja vinni, köteles azt bármely közlevéltárnak bemutatni. A közlevéltár, ha álláspontja szerint a bemutatott irat maradandó értékűnek minősül, kezdeményezi annak védetté nyilvánítását.”

(12) Az Ltv. a következő V/A. fejezettel egészül ki:

„V/A. Fejezet

A levéltárak költségvetési támogatásával összefüggő egyes kérdések

34/A. § (1) A közlevéltárakban és a nyilvános magánlevéltárakban őrzött levéltári anyag évi 2%-ának átvizsgálásához, a szükséges selejtezés elvégzéséhez és a 13. § f) pontjában meghatározott biztonsági másolatok elkészítéséhez, valamint a veszélyeztetett állapotú iratok, illetőleg a bennük lévő információk tartós megőrzését szolgáló egyéb teendők ellátásához szükséges pénzügyi feltételeket a Művelődési és Közoktatási Minisztérium fejezeti kezelésű költségvetési előirányzatából kell biztosítani.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott előirányzatnak a közlevéltárak és a nyilvános magánlevéltárak közötti elosztásáról a Művelődési és Közoktatási Minisztérium pályázat kiírásával gondoskodik. A pályázat kiírásának, elbírálásának és az előirányzat felhasználásának szabályait a művelődési és közoktatási miniszter állapítja meg.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatok ellátásának személyi, tárgyi és technikai feltételeit legkésőbb 2000. december 31-éig kell megteremteni.

34/B. § A 17. § (2) bekezdésében felsorolt feladatok elvégzéséhez szükséges költségvetési előirányzatot a Magyar Országos Levéltár éves költségvetésének elkülönített tételeként kell meghatározni.

34/C. § (1) A nyilvános magánlevéltárak költségvetési támogatására szolgáló költségvetési előirányzatot a Művelődési és Közoktatási Minisztérium fejezeti kezelésű előirányzataként kell évente meghatározni.

(2) A nyilvános magánlevéltárban őrzött anyag 1 folyóméterére vetített költségvetési támogatás mértéke nem lehet kevesebb, mint az általános levéltárakban őrzött anyag 1 folyóméterére az adott költségvetési évet két évvel megelőző esztendőben jutó működési kiadás - intézményi működési bevételekkel csökkentett - összegének 25%-a.

(3) Az (1) bekezdés szerinti előirányzat nyilvános magánlevéltárak közötti elosztásának rendjét a művelődési és közoktatási miniszter állapítja meg.

34/D. § Az általános levéltárak esetében a 15. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti raktárak kialakítását - elsősorban az állami tulajdonú levéltári anyag, valamint az önálló levéltárral nem rendelkező helyi önkormányzatok működése során keletkezett levéltári anyag folyamatos átvételének biztosítása érdekében - a Kormány által jóváhagyott fejlesztési program segíti. A fejlesztési programot a művelődési és közoktatási miniszter 1998. június 30-áig terjeszti a Kormány elé.”

(13) Az Ltv. 35. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Felhatalmazást kap a művelődési és közoktatási miniszter, hogy rendeletben szabályozza a maradandó értékű magániratok védetté nyilvánítására vonatkozó eljárást, a 23. § (3) bekezdésében meghatározott kuratórium működését, továbbá - az igazságügyminiszterrel együtt - az eredeti köziratot helyettesítő másolat készítésének rendjét, a levéltári szakfelügyelet és a levéltári szakmai testületek működését, valamint a levéltári anyag külföldre vitelét.”

(14) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg az Ltv. 6. §-a (1) bekezdésének első mondatában a „művelődési és közoktatási miniszter” szövegrész helyébe a „Művelődési és Közoktatási Minisztérium” szövegrész, 8. §-ának b) pontjában a „Magyar Országos Levéltár” szövegrész helyébe a „szakfelügyelők” szövegrész, 10. §-ának (1) bekezdésében az „Egységes iratkezelési szabályzatot” szövegrész helyébe az „Iratkezelési mintaszabályzatot” szövegrész, 10. §-ának (4) bekezdésében az „Az (1)-(2) bekezdésben” szövegrész helyébe az „A (2) bekezdésben” szövegrész, 10. §-a (5) bekezdésének utolsó mondatában a „művelődési és közoktatási miniszter” szövegrész helyébe a „Művelődési és Közoktatási Minisztérium” szövegrész, 30. §-ának (4) bekezdésében a „külön jogszabályban meghatározott” szövegrész helyébe „a 34/C. §-ban foglaltak szerinti” szövegrész, 33. §-ának (1) bekezdésében a „művelődési és közoktatási miniszter” szövegrész helyébe a „Művelődési és Közoktatási Minisztérium” szövegrész, valamint 34. §-ának (1)

bekezdésében a „valamely jelentős közéleti személyiség” szövegrész helyébe „a társadalmi, politikai, gazdasági, kulturális és tudományos életben jelentős szerepet betöltött személyek” szövegrész lép.

103. § (1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 216. §-ának címe az alábbiakra módosul és a § helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„Műemlék megrongálása

216. § (1) Aki a tulajdonában álló műemléket megrongálja, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti műemléket megsemmisíti, vagy annak olyan helyrehozhatatlan károsodását idézi elő, amelynek következtében az elveszti műemlék jellegét, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

(2) A Btk. az alábbi új alcímekkel, valamint 216/A-216/B. §-okkal egészül ki:

„Kulturális javak megrongálása

216/A. § (1) Aki a tulajdonában álló, a kulturális javak körébe tartozó és védett tárgyat megrongálja, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti tárgyat megsemmisíti, vagy annak helyrehozhatatlan károsodását idézi elő, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés kulturális javakkal

216/B. § (1) Aki a kulturális javak körébe és védett gyűjteményhez tartozó tárgyat vagy védett tárggyegyüttes darabját jogszabályban előírt előzetes hozzájárulás nélkül elidegeníti, úgyszintén aki a kulturális javak körébe tartozó védett tárgy tulajdonjogának bekövetkezett változására vonatkozó, jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségét elmulasztja, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a kulturális javak körébe tartozó és kiviteli engedélyhez kötött tárgyat engedély nélkül külföldre juttat, vagy a kiviteli engedély kereteit túllépi.”

(3) A Btk. 324. §-a (3) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki)

„b) kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket rongál meg.”

(4) A Btk. 324. §-a (4) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás)

„b) kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket semmisít meg.”

(5) A Btk. 325. §-a az alábbi (2) bekezdéssel egészül ki, és jelenlegi szövegének jelölése (1) bekezdésre változik:

„(2) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan elsajátítást a kulturális javak körébe tartozó tárgyra követik el.”

(6) A Btk. 309. §-a (2) bekezdésének *d)* pontjában, 312. §-a (2) bekezdésének *d)* pontjában, 316. § (4) bekezdése *b)* pontjának 2. alpontjában, valamint 326. §-ának (3) bekezdésében a „muzeális tárgyra” szövegrész helyébe „kulturális javak körébe tartozó tárgyra” szövegrész kerül.

104. § A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 339. §-a (2) bekezdésének *h)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) A bíróság a közigazgatási határozatot megváltoztathatja:]

„h) a levéltári anyag általános levéltárban történő elhelyezését elrendelő,”

105. § A vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény 117. §-a a következő új (4) bekezdéssel egészül ki, egyúttal az eredeti (4)-(9) bekezdés számozása (5)-(10) bekezdésre változik:

„(4) Vámmentesek azok a kulturális javak, amelyeket a behozataltól számított 3 hónapon belül a Kulturális Örökség Igazgatósága védetté nyilvánít.”

106. § A közbeszerzésekről szóló 1995. évi XL. törvény 9. §-ának (2) bekezdése a következő *h)* ponttal egészül ki:

[(2) E törvény hatálya nem terjed ki a következő szolgáltatásokra:]

„h) a régészeti feltárásokra.”

107. § A kisajátításról szóló 1976. évi 24. törvényerejű rendelet 4. §-a (1) bekezdésének *a)* és *k)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„a) állami vagy helyi önkormányzati szerv, valamint az e szervek működéséhez szükséges gazdasági, igazgatási, oktatási, közgyűjteményi, közművelődési, szociális és egészségügyi létesítmény elhelyezése,”

„k) a régészeti lelőhelyek és környezetük megóvása és feltárása,”

108. § A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 52. §-ának (4) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép, és új (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Védett ásványok, ősmaradványok gyűjtéséhez, forgalomba hozatalához, külföldre viteléhez az igazgatóság engedélye szükséges.

(5) Védett ásványok, ősmaradványok külföldre vitele esetén végleges kiviteli engedély nem adható.”

Hatályon kívül helyező rendelkezések

109. § (1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a) a közművelődésről szóló 1976. évi V. törvény,

b) a könyvtárakról szóló 1976. évi 15. törvényerejű rendelet,

c) a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló, többször módosított 1991. évi XX. törvény 112., 122-125., 127. §-ai,

d) az Ltv. 9. §-ának (4) bekezdése, 10. §-ának (2) bekezdésében a „valamint az állami intézmények és a helyi önkormányzati intézmények” szövegrész, továbbá a 10. §-a (4) bekezdésének második mondata,

e) a könyvtárakról szóló 1976. évi 15. törvényerejű rendelet végrehajtásáról szóló 17/1976. (VI. 7.) MT rendelet,

f) a művelődési otthonokról szóló 3/1979. (I. 20.) MT rendelet,

g) a közművelődésről szóló 1976. évi V. törvény végrehajtásáról rendelkező 1035/1976. (XI. 13.) MT határozat, valamint a módosításáról rendelkező 23/1982. (V. 24.) MT rendelet 5. §-a és a 44/1990. (III. 13.) MT rendelet 18. §-a (2) bekezdésének d) pontja,

h) a helyi önkormányzatok egyes szerveinek és a köztársasági megbízottaknak a közművelődési, közgyűjteményi, művészeti, továbbá más kulturális tevékenységekkel kapcsolatos államigazgatási feladat- és hatásköreiről szóló 20/1992. (I. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdése, 3. §-a (1) bekezdésének b)-c) és e) pontja, (2) bekezdésének c)-g) és i) pontja,

i) a művelődési otthonokról szóló 1/1979. (I. 20.) KM rendelet,

j) a könyvtári rendszer szervezetéről és működéséről szóló 5/1978. (XII. 12.) KM rendelet.

(2) A törvény II. részének hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a) a muzeális emlékek védelméről szóló 1963. évi 9. törvényerejű rendelet, valamint a módosításáról rendelkező 1975. évi 6. törvényerejű rendelet és az 1981. évi 19. törvényerejű rendelet,

b) a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló, többször módosított 1991. évi XX. törvény 126. §-a,

c) az országos múzeumok felsorolásáról szóló 1032/1981. (X. 30.) Mt. h. határozat, valamint a módosításáról rendelkező 131/1989. (XII. 22.) MT rendelet és az 1022/1991. (V. 23.) Korm. határozat.

1. számú melléklet az 1997. évi CXL. törvényhez

Fogalmak

E törvény alkalmazásában:

a) *Állami egyetemek könyvtárai*: a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 1. számú mellékletében felsorolt állami egyetemek központi könyvtárai.

b) *Állomány*: a könyvtár által tartós megőrzésre nyilvántartásba vett dokumentumok összessége.

c) *Elektronikus dokumentum*: a csak számítógéppel olvasható dokumentum.

d) *Hungarikum*: a Magyarország mindenkori területén megjelent minden, továbbá a külföldön magyar nyelven, magyar szerzőtől, illetőleg magyar vonatkozású tartalommal keletkezett valamennyi dokumentum, függetlenül attól, hogy nyilvánosságra hozták-e vagy sem.

e) *Könyvtár*: az e törvényben meghatározott könyvtári dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését és használatát biztosító szervezet.

f) *Könyvtárhasználati jog*: a könyvtárak szolgáltatásainak igénybevételére vonatkozó jog.

g) *Könyvtárhasználó*: a könyvtár szolgáltatásait igénybe vevő személy vagy szervezet.

h) *Könyvtári dokumentum*: a könyvtár által állományba vett, alap- és kiegészítő feladatai ellátásához szükséges tudományos, oktatási, művészeti, közművelődési vagy történeti értékű könyv, időszaki kiadvány, egyéb kiadvány, illetőleg minden szöveg-, kép-, adat- és hangrögzítés, beleértve a könyvtár állományába vett elektronikus dokumentumot is, kivéve az Ltv. hatálya alá tartozó, irattári jellegű levéltári anyagnak minősülő dokumentumot.

i) *Könyvtári dokumentum feltárása*: az a folyamat, amelyben a könyvtári dokumentumokat a bennük lévő tartalmi és az őket jellemző formai jegyek alapján nyilvántartják, annak érdekében, hogy a könyvtárhasználó minél több szempont szerint tájékozódhasson a gyűjteményben.

j) *Könyvtári gyűjtemény*: a könyvtár tervszerűen fejlesztett, rendezett, feltárt állománya.

k) *Könyvtári szakember*: a könyvtáros, a könyvtári informatikus, a könyvtári asszisztens, a segédkönyvtáros továbbá a könyvtári feladatok ellátásához szükséges más felső- vagy középfokú végzettséggel rendelkező személy. A könyvtáros felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező szakember.

l) *Könyvtárközi dokumentumellátás*:

- a dokumentumok lelőhelyének nyilvántartása és adatszolgáltatás a nyilvántartásból az igénylők részére,
- a könyvtárközi kölcsönzés szolgáltatása függetlenül attól, hogy a dokumentum milyen formában és módon kerül az igénylőhöz,

- a könyvtárak gyűjteményéből kivont dokumentumok hasznosítása a könyvtári rendszer számára.

m) *Könyvtárközi kölcsönzés*: valamely dokumentum szolgáltatása egyik könyvtárból a másikba, beleértve az eredeti dokumentum kölcsönzését, a másolatok szolgáltatását, valamint a könyvtárközi dokumentumszolgáltatásra vonatkozó kérések közvetítését is.

n) *Közgyűjtemény*: az állam, a helyi önkormányzat, valamint az országos kisebbségi önkormányzat, a köztisztviselő és a közalapítvány tulajdonában (fenntartásában) működő, vagy általuk alapított könyvtár, levéltár, muzeális intézmény, kép- és hangarchívum.

o) *Közművelődési intézmény*: a lakosság közösségi közművelődési tevékenységéhez erre a célra alapított, fenntartott, működtetett, megfelelő szakmai, személyi, infrastrukturális feltételekkel és alapító okirattal rendelkező költségvetési szerv vagy egyéb fenntartású intézmény.

p) *Közművelődési szakember*: a felsőfokú végzettségű népművelő (művelődésszervező, kulturális menedzser), valamint az e törvényben meghatározott közművelődési feladatok ellátásához szükséges felsőfokú végzettséggel vagy felső-, illetve középfokú szakképesítéssel rendelkező személy.

q) *Közművelődési tevékenység*: a polgárok iskolán kívüli, öntevékeny, önművelő, megismerő, kultúraelsajátító, művelődő és alkotó célú cselekvése, amely jellemzően együttműködésben, közösségekben valósul meg.

r) *Közösségi szintér*: a helyi lakosság rendszeres vagy alkalmi közművelődési tevékenységének, a lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása érdekében önkormányzati fenntartásban, önkormányzatok társulásában, vagy közművelődési megállapodás alapján működtetett, erre a célra alkalmassá tett és üzemeltetett, adott helyen rendszeresen működő intézmény vagy egyéb jogállású létesítmény (helyiségegyüttes, épület).

s) *Kulturális javak*: az élettelen és élő természet keletkezésének, fejlődésének, az emberiség, a magyar nemzet és Magyarország népei történelmének minden kiemelkedő és jellemző tárgyi, képi, írásos és egyéb (hangdokumentum vagy régészeti jelenség) bizonyítéka, valamint a művészeti alkotások.

sz) *Muzeális intézmény*: a múzeum, a közérdekű muzeális gyűjtemény és a közérdekű muzeális kiállítóhely.

t) *Művelődési szervezet*: minden olyan jogi személyiséggel rendelkező települési, megyei, regionális, országos szervezet (például népfőiskola), amely alapító okirata szerint e törvény 76. §-ában felsorolt közművelődési feladatokból egy vagy több tevékenység megvalósítására jött létre.

u) *Művelődő közösség*: a művelődési érdeklődési kör és az önképző, társas tevékenység szerint elkülönülő - jogi személyiség nélküli - lakossági csoport.

v) *Népfőiskola*: olyan felnőttoktatási célú tanfolyamokat szervező, helyi önszerveződés alapján létrejött szervezet, amelynek pedagógiai programja a szakismeretek átadásán túl személyiségfejlesztő (állampolgári, közéleti) elemet is tartalmaz, s melyek lebonyolítási, oktatási rendszerét, módszereit a résztvevők maguk is alakíthatják.

w) *Nyilvános könyvtári ellátás*: a nyilvános könyvtárak által nyújtott szolgáltatások és az e szolgáltatások nyújtását elősegítő központi szolgáltatások összessége, amelyek biztosítják az állampolgár számára az információhoz való szabad hozzáférést.

x) *Régészeti feltárás*: minden olyan tevékenység, melynek célja a régészeti örökség elemeinek felkutatása. Régészeti feltárásnak minősül a terepbejárás, az ásatás (hitelesítő és próbaásatás), a megelőző feltárás, a leletmentés, a falkutatás, a műszeres lelet- és lelőhely felderítés.

y) *Régészeti lelet*: a régészeti örökség felszínre került, felfedezett tárgyi vagy jelenségszintű eleme, függetlenül attól, hogy eredeti helyéről, összefüggéseiből, állapotából elmozdult, elmozdították, vagy sem.

z) *Régészeti lelőhely*: az a földrajzilag egyértelműen meghatározható terület, melyen a régészeti örökség elemei elsődleges összefüggéseikben találhatóak.

zs) *Régészeti örökség elemei*: az emberi lét bármely, elmúlt korokból fennmaradt nyomai, amelyek száz évnél régebbiek, és amelyek segíthetnek rekonstruálni az emberiség történetét és kapcsolatát környezetével.

A régészeti örökség magában foglal minden lelőhelyet, építményt, szerkezetet, tárgyat vagy más emléket, jelenséget, érzékelhető összefüggést a föld felszínén, a föld vagy a vizek felszíne alatt, barlangokban.

2. számú melléklet az 1997. évi CXL. törvényhez

Az országos múzeumok és felügyeleti szerveik felsorolása

Budapesti Történeti Múzeum - Budapest Főváros Önkormányzata
Hadtörténeti Múzeum - Honvédelmi Minisztérium
Iparművészeti Múzeum - Művelődési és Közoktatási Minisztérium
Közlekedési Múzeum - Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium
Magyar Nemzeti Galéria - Művelődési és Közoktatási Minisztérium
Magyar Irodalom Háza, Magyar Irodalmi Múzeum, Kortárs Irodalmi Központ - Művelődési és Közoktatási Minisztérium
Magyar Nemzeti Múzeum - Művelődési és Közoktatási Minisztérium
Magyar Természettudományi Múzeum - Művelődési és Közoktatási Minisztérium
Mezőgazdasági Múzeum - Földművelésügyi Minisztérium
Néprajzi Múzeum - Művelődési és Közoktatási Minisztérium
Országos Műszaki Múzeum - Művelődési és Közoktatási Minisztérium
Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Levéltár - Népjóléti Minisztérium
Szabadtéri Néprajzi Múzeum - Művelődési és Közoktatási Minisztérium
Szépművészeti Múzeum - Művelődési és Közoktatási Minisztérium

3. számú melléklet az 1997. évi CXL. törvényhez

Országos szakkönyvtár: az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár, az Országos Egészségügyi Információs Központ és Könyvtár, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ, az Országgyűlési Könyvtár, az Országos Idegennyelvű Könyvtár, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat, a Magyar Filmintézet Könyvtára, a Hadtörténeti Intézet Könyvtára.